

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavod: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Vina št. 105.241.

JUTRO

Naročnina zneske mesečno Din 25.—

Za prenosništvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš-
je po tarifu.

Izzivalne avstrijske pritožbe

Nedavno ratificirana konvencija, ki jo je sklenila naša država z Rumunijo o medsebojni ureditvi vprašanja narodnih manjšin v obmejnem ozemlju, daje nemško avstrijskemu tisku povod, da razpravlja o manjšinskih razmerah v Jugoslaviji. Seveda se bavi v prvi vrsti z nemško manjšino, ki po mnenju avstrijske publicistike še vedno ne uživa dovolj ugodnosti. Graška »Tagespost« je objavila pred dnevi uvodnik, v katerem se bavi z navedeno konvencijo in prihaja do zaključka, da je treba to uredbo s stališča manjšinskega varstva simpatično pozdraviti. Seveda bi bilo treba, da se enake ugodnosti koncedirajo tudi »zapoštevani« nemški manjšini.

Objektivnemu opazovalcu se mora čudno zdeti, da se ravno avstrijski Nemci tako zelo čutijo poklicane, dati drugim državam nauke o manjšinskem pravu, ko bi vendar imeli sami največ povoda, pometati pred lastnim pragom. Naša država ne dela v izvajanju manjšinskega prava nobenih razlik in je zlasti napram nemškimi manjšinam zelo velikopotezna. Tudi graški list ne more tajiti, da imajo nemške manjšine zadostno število šol, števil, kakor ga banatski Svabi pod madžarsko oblastjo sploh niso nikdar dosegli, ako se v časih stare Ogrske sploh more govoriti o nemških šolah. Šole so ustanovljene tudi v savski in dravski banovini in tu imamo priliko opazovati, kako daleč gre benevolenca naše šolske uprave, ki ne interpretira strogo zakonskih pogojev za ustanovitve in razširjenje šol in celo dopušča, da te šole posejajo otroci slovenskih staršev, odvisnih od tuje kapitala.

Vse te šole za nemške manjšine so v resnici nemške, učni jezik je nemški od najnižje do najvišje stopnje. Da se morajo učenci učiti tudi državnega jezika, je nač po sebi umljivo.

Temu nasproti pa je treba ugotoviti, da Slovenci v Avstriji slovenskih šol sploh nimajo. Koroški Slovenci, ki ne izvirajo morda iz kolonizacije, temveč so prvotno prebivalstvo dežele, se morajo zadovoljiti s tako zvanimi utrakvističnimi šolami, na katerih se le začetni pouk vrši s pomočjo slovenščine, ki pa še na tej stopnji igra zelo podrejeno vlogo, ker prevladuje tendenca, da se predstavlja šolski deci domača govorica kot nekaj manjvrednega. Te tako zvane slovensko-nemške šole niso ničesar novega, one so zloglasna koroška specialiteta še iz staroavstrijskih časov in so bile ene glavnih sredstev smotrenega ponemčevanja koroških Slovencev.

V tem pogledu so zelo zanimive ugotovitve, ki jih prinaša ravno ista »Tagespost« že v naslednji številki. Brani se namreč proti očitkom nekaterih slovenskih listov, ki so na podlagi podatkov iz koroškega »Lehrerkalenders« ugotovili, da je na koroških manjšinskih šolah le del učiteljev zmožen slovenščine. Graški dnevnik se temu nasproti sklicuje na uradne podatke in torej ne bo mogel prigravati njihovi točnosti. Po teh podatkih poučuje na 201 razredu manjšinskih šol le 96 učiteljev, ki so usposobljeni za pouk v slovenščini, 56 pa je takih, ki imajo »za učno potrebo dovolj znanja slovenskega jezika«. Kaj to na Koroškem pomeni, vemo. Vsak pedagog mora potrditi, da mora vsak učitelj učni jezik v osnovni šoli popolnoma obvladati. Ostalih 50 učiteljev pa po lastnem priznanju nemškega lista sploh ne zna slovenščine. Izgovor, da poučujejo ti učitelji le na višji stopnji, kjer je učni jezik nemški, ne velja, ker je na manjšinskih šolah jezik učencev vedno potreben za posredovanje tam, kjer nemški jezik ne najde popolnega razumevanja. In kako se vrši jezikovni pouk slovenščine, ki bi se morala vendar vsaj kot predmet učiti na celi šoli? Kakšen krič bi nastal, ko bi na jugoslovenskih šolah za Nemce poučevali učitelji brez učne kvalifikacije? Ali celo, če bi spustili v nemško šolo učitelja, ki zna nemški jezik le za »učno potrebo«.

Rezultat v celoti je tedaj, da je izmed vseh učnih moči na šolah, ki so namenjene Slovincem, le 96 takih, ki so za slovenski učni jezik kvalificirani, tedaj niti polovica. Če to ni kulturno barbarstvo, potem ne vemo, kdaj bi mogli rabiti to označbo. Razumljiva je pač tolikokrat ponavljana želja koroških Slovencev, da bi jim Avstrija privoščila tiste pravice, ki jih uživa nemška manjšina v Jugoslaviji. Čeprav se te pravice zdijo nemški javnosti premajhne in nezadostne, bi jih bili koroški Slovenci nad vse veselili.

Pri nas pa nemški apetit vedno narašča. Nemška manjšina se je postavila na stališče, da za osnovne šole ne zadošča jezikovna kvalifikacija, da mora biti učitelj tudi po narodnosti Nemec. Akoravno sega ta zahteva preko mej manjšinskega prava, ker se z njo zahteva že ple-mensko nacionalna vzgoja, je jugoslovenska učna urava tudi v tem oziru ustre-gla in je dovolila ustanovitev nemškega učiteljskega ter je predrla s tem celo prin-

Francija za Veliko antanto

Francoska vlada se prizadeva za osnovevanje Velike antante štirih velesil, ki bi skrbela samo za njihove lastne interese

Pariz, 4. aprila. E. Delavnost pariške diplomacije je postala pričo važnih sklepov francoske vlade včeraj in danes zelo živahna. Zunanji minister Boncour je včeraj popoldne po vretu sprejel zastopnike Belgije, Rusije, Grčije in Urugaya. Francoski poslanik v Rimu de Jovenet, ki se že nekaj dni mudi v Parizu, je bil pri državnem predsedniku Lebrunu in mu je poročal o svojem dosedanjem delovanju pri Kviralu. Rumunski zunanji minister Titulescu je imel zelo dolgo konferenco z voditeljem francoskih socialistov, Leonom Blumom. Sestal se je tudi z angleškim poslanikom v Parizu, lordom Tyrellom. Govore, da namerava odpotovati za 24 ur v London, kjer bi se sestal z ministrskim predsednikom Macdonaldom in zunanjim ministrom Johnom Simonom, da bi z njima izmenjal misli o načrtu pakta štirih velesil.

Današnji listi živahno komentirajo včerajšnje sklepe vlade glede spomenice, ki jo namerava poslati v Berlin, Rim in London glede Mussolinijevga načrta. »Excelsior« poroča o prizadevanjih vlade, da bi se pogajanja glede tega načrta čim prej zaključila. Verjetno je, da bi prišlo takoj po odločitvi glede nadaljnjega zasedanja razorožitvene konference v Ženevi do ožjih pogajanj med zastopniki štirih velesil. Francoska vlada je pripravljena pristati na to, da se po dosegnem sporazumu glede glavnih osnov pakt sam podpiše v Rimu.

»Le Journal« je mnenja, da zavzema francoska vlada o možnosti revizije mirovnih pogodb stališče, po katerem se ne bi smela pristopiti k reviziji nobena država, če nanjo ne pristane. Če se oboji to načelo, bo re-

vizija mogoča samo tedaj, če nanjo svobodno pristanejo prizadete države. Takih revizij je bilo tudi že v preteklih časih več, vendar so se vse izvršile na račun Francije. V bodočnosti se bo gotovo našla kak druga država, ki se bo uprla taki prostovoljni reviziji.

»Echo de Paris« pravi, da pomeni francoski memorandum stvarni kompromis med dvema tendencama, ki ju je bilo opaziti v francoskem ministrskem svetu. Prvo skupino, ki bi rada popustila napram rimskim in londonskim zahtevam, tvorijo zunanji ministri Paul Boncour, Pierre Cot in De Monzie, drugo pa ostali ministri z ministrskim predsednikom Daladierjem na čelu. Francoska vlada pričakuje, da bo memorandum zadovoljil tako poslanika de Joveneta, kakor Malo antanto, vendar pa se je pri tem bati, da bo postal nazadnje ves svet nezadovoljen s francoskim stališčem.

»Intransigence« poroča, da namerava francoska vlada doseči ustanovitev antante štirih velesil, ki bi jo imenovali Veliko antanto. Ta antanta bi se smela baviti samo z vprašanji, ki tangirajo direktno štiri velesile, kakor zastopa Mala antanta samo interese, ki se tičejo samo držav Male antante. Kot člani sveta Društva narodov, ki reprezentirajo duh in besedilo pakta, bi države Velike antante morale rešiti vprašanja, ki izvirajo iz čl. 19. v zvezi s členi pakta, ki se tičejo revizijskega problema. Za Malo antanto torej ne bi obstajala bojazen, da bi se štiri velesile ločile iz okvira ženevske ustanove in vladale nad Evropo. Vprašanje revizije pogodb bi se seveda moglo načeti le na način, običajen v mednarodnem življenju. Za sedaj o tem ne bi bilo govora.

Konec bojkota v Nemčiji

V veljavi ostanejo le ukrepi proti javnemu udeležovanju židov — Protest Litvinova proti preganjanju ruskih državljanov v Nemčiji

Berlin, 4. aprila. Z Danes je bil izdan uradni komunik, ki pravi, da se je iz-
nosna kampanja proti Nemčiji končala in da zato ne bo treba luter obnoviti bojkota židovskih trgovin. V zvezi tem se centralni akcijski odbor in krajevni odbori ne bodo razšli, da bodo mogli vnovič izvesti bojkot, če se bo pokazala potreba. Ukrepi za odstranitev židov iz nemškega javnega življenja pa ostanejo še nadalje v veljavi. Vlada namerava izdati tudi zakon, po katerem bo prepovedano klati živino v mesnicah po židovskih obredih. Iz gospodarskih krogov se doznava, da je dan bojkota stal mnogo denarja. Dan pred 1. aprilom so bile iz bank dvignjene velike denarne vsote, ki bi se zopet vrstile v banke, ako ne bi nastale motnje v gospodarskem življenju. Pokazalo se je, da je bila po 1. aprilu zopet vložena v banke samo ena tretjina vsote, zlasti zaradi tega, ker je nastalo med prebivalstvom zaradi bojkota židov nezaupanje.

B. Z. am Mittag« objavlja brzojavke iz Anglije, Francije, Poljske in Zedinjenih držav, po katerih je prenehala propaganda o strahotah v Nemčiji. Kljub temu opozarjajo londonski in newyorški dopisniki listov, da nimajo niti v Angliji, niti v Ameriki razumevanja za postopanje proti židovskim znanstvenikom, zdravnikom, pravnikom in umetnikom v Nemčiji. V določeni eliminaciji židovskih državljanov, ki pomeni njihov gospodarski propast, vidijo ukinitve svobode.

V Frankfurtu je hotel Heymann, ravna-telj židovske veletrgovine Tietz, izvršiti skupaj s svojo ženo samomor zaradi bojkota, ki so ga proglasili Hitlerjevci nad njegovo trgovino. Oba so prepeljali v zelo nevarnem stanju v bolnico.

Ko so hoteli v Vratislavi narodni socialisti izvršiti v stanovanju nekega židovskega podjetnika preiskavo, je ta začel nanje streljati. Oblasti so aretirale njega, njegovo ženo in sina.

Aretacija poslanca centroma

Köln, 4. aprila. E. Kakor poroča »Der Westdeutsche Beobachter« je bil aretirani narodni poslanec in bivši predsednik državnega zbora Thomas Esser, ugleden član centroma in sicer zaradi poverljiv, ki naj bi jih bil izvršil po še nepotrjenih vestih pri tukajšnji trgovski zbornici. Baje je poverljiv milijon mark. Poleg Esserja so aretirali tudi predsednika zbornice Welterja in razvodnika dr. Engelsa. List poro-

cip, da mora biti vzgoja učiteljev v rokah države. Toda ravno v tem oziru to-ži avstrijski tisk o krivici, češ Rumuni dobijo državno učiteljske, nemška manjšina pa mora vzdrževati svoje z lastni-mi sredstvi. Tu moramo poudariti, da bi mi proti podražanju nemškega zaseb-
nega učiteljskega načelno prav nič ne ugo-varjali, kajti ako se potreba takega za-voda priznava, je še najbolj prav, da se uvrsti kot član v državno šolsko orga-nizacijo, ki bo tudi zagotovila državi pri-merno ingerenco na vzgojno smer zavo-da, iz katerega imajo iziti bodoči vzgo-jitelji naraščajo. Bojimo se le, da bi se Nemci sami z vsemi štirimi branili po-državljenja, ker nismo prepričani, da

ča nadalje, da gre v tem primeru za kre-ditne manipulacije, ki niso bile poravnane, niti ni bilo zanje dano nobeno drugo jam-stvo. Esser je nadalje osumljen, da je kot predsednik nadzorstvenega odbora go-spodarskega urada trgovinske zbornice leta 1930. nakazal neki rodbini, s katero je bil v tesnih stikih, 20 milijonov nizozemskih goldinarjev. Tozadevna menica ni bila po-ravnana in tudi obresti za to posojilo do-sele še niso bile plačane. Po drugih vesteh je bil Esser opoldne izpuščen iz zaporov.

Razpust socialističnih društev

Karlsruhe, 4. aprila. AA. Badenska vlada je razpustila vsa sporna in telovadna društva socialističnih demokratov na področju badenske dežele in zaplenila njihova imetja.

Ruske grožnje

Moskva, 4. marca. d. »Izvestija« naglaša-
je v daljšem članku, da so dogodki v zad-njih dneh dovolj jasno pokazali, da obsto-ja v Nemčiji organizirana propaganda pro-Rusiji. Ta sovražna izvajanja se morejo opredeliti v tri skupine. Predvsem igno-
ra nemška policija rusko-nemsko pogod-bo, vdira v prostore sovjetskih ustanov v Nemčiji ter izvršuje v njih preiskave. Drugo skupino protisovjetskih izjavij predstavlja organizirana oplenitev družbe za promet z ruskimi mineralnimi produk-ti »Derop«; tretjo skupno sovjetoj so-
vražnih dejanj narodnih socialistov pa predstavlja aretacije in trpinčenja ruskih državljanov. Odgovorni krogi poslednje po-zornosti to sovjetoj sovražno propagando nemških fašistov in so trdno prepričani, da bo sovjetska vlada znala izjavjati iz teh dogodkov vse primerne posledice.

Glasilo komisariata za težko industrijo postavlja vprašanje, kakšne praktične po-sledice se morejo izjavjati v zunanji trgo-vini Sovjetske unije na podlagi zadnjih dogodkov v Nemčiji, ter pravi, da se mo-rajo pri izbiri kontrahentov upoštevati v prvi vrsti oni, ki so pripravljeni vzdrže-vati trajne trgovinske odnose. Doselej je Nemčija igrala tako vlogo, sedaj pa se mora Sovjetska unija glede na izpreme-njene razmere v Nemčiji preorientirati ter razpravljati o možnosti uvoza iz Fran-cije, pa tudi iz Švedske, Češkoslovaške in drugih držav.

Komisar za zunanje zadeve Litvinov je včeraj sprejel nemškega poslanika Dirck-sena ter mu sporočil energičen protest so-vjetske vlade proti nečloveškemu ravnanju s sovjetskimi državljani v Nemčiji, proti nezakonitni in neutemeljeni aretaciji, proti preiskavam v podružnicah sovjetske-ga trgovinskega zastopstva in na sovjets-kih ladjah, kakor tudi proti plenitvam v ruskih gospodarskih organizacijah.

Jim ne gre v glavnem za nacionalno po-stojanko in šele v drugi vrsti za peda-goške svrhe.

Toliko se nam je zdelo potrebno ugo-toviti nasproti pisavi avstrijskega tiska, da se razločno vidi, koliko so vredne pri-tožbe onih, ki zahtevajo zase vse, svojim manjšinam pa ne privoščijo niti skrom-nih drobtin. To ni manjšinska politi-ka, to je šovinistična miselnost nekda-njega »Herrenvolka«, ki bi rad še danes izjavjal hegemonijo nad jugoslovenskim narodom. Razmerje naše države napram vsem manjšinam, zlasti nemški, naj bi služilo za vzgled avstrijski šolski poli-tiki, ako hoče biti res pravična in — kulturna.

„Acron“ uničen

Največji zrakoplov sveta „Acron“ je vihar treščil v morje ter razbil — Izmed 96 mož posadke so rešili samo tri

New York, 4. aprila. AA. Veliki zrako-plov ameriške mornarice »Acron« je padel davi ob 0.30 blizu New Jersey v morje. Na njem je bilo 19 častnikov, med njimi admiral Moffat, vodja letalskega pomor-skega urada, in 77 mož. Nemški petrolej-ski parnik »Phoebus«, ki je vozil iz New Yorka, je rešil poročnika Wileya in dva moža posadke.

Kapitan »Phoebus« je brzojavno obve-stil mornariško ministrstvo, da je med sil-no nevihto zapazil luč zrakoplova; ko pa se mu je približal, je našel samo plavajoče razbitine. Rešil je tri moža posadke, toda opazil je še več zrakoplovcov, ki so se skušali obdržati na površini, pa jim ni mogel pomagati. Mnogo obrežnih stražnih ladij je odplulo reševat ponesrečence. Letal ni lo mogli poslati na pomoč, ker je vel pre-hud veter s hitrostjo 60 km na uro.

Boje se, da so od posadke preživeli »Acronov« nesrečo samo trije zrakoplovci, in sicer poveljnik Wiley, Metal Smith in Erwin Bosunsmate, dočim je brezžični te-legrafist Copeland kmalu po rešitvi izdih-nil na krovu nemškega parnika »Phoe-bus«.

Po najnovejših poročilih je zrakoplov še sredi ob 22. brezžično poročal, da je na krovu vse v najlepšem redu. Kasneje so brezžična poročila iznenada izostala. Sodi-jo, da je zrakoplov zašel v hud vihar. Zrakoplov je treščil na morsk gladino kakih 20 milj daleč od Barnegata.

Iz Lakehursta so telefonsko obvestili Washington, da ni veliko upanja za rešev-tev celokupne posadke. Prav tako je sedaj nemogoče odposlati rešilna letala na po-moč, ker je silno slabo vreme in slab raz-gled. Vihar divja s hitrostjo 45 milj. Po mnenju pomorskih strokovnjakov je zrakoplov izgubljen in je moral kmalu po nesreči izginiti pod morsk gladino.

Obrežna stražna ladja »Tucker« je našla razbitine zrakoplova »Acrona« in išče sedaj ponesrečence.

Rešitev nemogoča

Washington, 4. aprila. E. Iz New Jerseya poročajo, da je pričel pihati močan severno-zapadni veter, ki tira zrakoplov »Acron« z brzino 12 milj na uro na široko morje. Častniki letališča v Lakehurstu so mnenja, da je skoro izključena vsaka možnost rešitve ponesrečenega zrakoplova. Rešitev je odvisna od časa, v katerem bi prihiteli zrakoplovu na pomoč reševalne ladje. Ta njihova izjava je še bolj neugodno vplivala na razburjeno javnost. Admiral Pratt, šef ameriškega vojnega brodovlja je ob 3.30 zjutraj po ameriškem času odredil pomor-skim oporiščem v New Yorku, Filadelfiji in Bostonu, vojni akademiji v Accapolsu in pristalskemu poveljstvu v Amacosti pri

Washingtonu, naj takoj odposljejo zrako-plovu pomoč, čim se zdani.

Uradni krogi sodijo, da je v zrako-plov »Acron« zadevala strela. Za sedaj še vedno ni končnih poročil, ali je zrakoplov popolnoma izgubljen in kolikšne so človeške žrtve. Na vsak način gre za hudo nes-rečo, kajti nemški tovorni parnik »Phoe-bus« poroča, da je na kraju nesreče našel le ostanke in razne predmete. Parnik je rešil samo tri zrakoplovce, dočim so ostali izgnili v valovih.

Reševalna akcija ustavljena

New York, 4. aprila. s. Reševalna akcija za zrakoplov »Acron« ni dosegla nobenih nadaljnjih uspehov, zaradi česar je bila ustavljena. Kakor se sedaj doznava, je obalna stražna postaja Astory Park v New Jersey v noči prejela klice »Acrona« na pomoč, vendar pa zaradi atmosferskih mo-teti ni mogla dobiti zveze z zrakoplovom.

Skoro vsa posadka izgubljena

New York, 4. aprila. E. Po dosedanjih ve-steh o katastrofi zrakoplova »Acron«, so bile rešene le štiri osebe, poveljnik in trije člani posadke. Menijo, da so potemtakem vsi ostali utonili, ker ni nikakih drugih verzij o katastrofi. Čeprav je imel »Acron« izvirno radio-postajo, vendar od središča še ni od-dal nikakega poziva za pomoč. Zaradi tega sodijo, da je moral nastati v zraku nenado-ma silen vihar, ki je v hipu treščil zrakoplov na morje in ga razbil. Čim je prišla prava vest, ki jo je brezžično poslal nemški parnik »Phoebus«, je poveljstvo mornarice takoj odposlalo proti kraju nesreče vse raz-položljive ladje. Proti svetilniku Barnegat-tu je odplulo 24 obalnih ladij in več dru-gih vojnih brodov. Obalne ladje, ki so prve prihiteli na kraj nesreče, poročajo, da zrakoplova doslej še niso našle, da pa divjajo tam okrog silni viharji in nalive, ki so go-tovo povzročili katastrofo.

Zrakoplov je bil 35 ur v zraku in je imel nalogo ostati v zraku do danes. Pri tem je moral izvršiti celo vrsto radiotelegrafskih poizkusov. Zrakoplov je v zadnjih tednih izvršil že več poletov, ki so mu pa vsi dobro uspeli.

Zrakoplov »Acron« je bil dvakrat tako velik kakor zrakoplov »Graf Zeppelin«, to-rej največji zrakoplov na svetu. Zgrajen je bil l. 1930. Meril je v dolžini 358, v višini pa okrog 55 m. Njegova prostornina je zna-šala 184.000 kubičnih metrov, dočim znaša proftornina »Graf Zeppelin« 105.000 m³. Njegovi motorji so imeli 480 konjskih sil. Zrakoplov je dosegel brzino 180 km na uro.

Ob 10.15 je poslal obrežni parnik »Mac-dougall« brezžično brzojavko, da je našel razbitine zrakoplova »Acrona«, da pa ni mogel odkriti nobenega trupla.

Tsaldaris o politiki svoje vlade

Za zblizanje balkanskih narodov — Napoved ukrepov proti morebitni obstrukciji senata

Ateue, 4. aprila. AA. Predsednik grške vlade Tsaldaris je imel v parlamentu pro-gramatičen govor o načrtih svoje vlade. V uvodu je poudarjal, da je grški narod pri dogodkih dne 6. marca dokazal, koliko cenj parlamentarizem in kako obziral vsako zlo-rabo oblasti. Podobno rodoljubno so ravnali tudi vojska, zrakoplovstvo in mornari-ca.

O finančni politiki nove grške vlade je Tsaldaris izjavil, da bo vlada skušala čim-prej urediti vprašanja inozemskih dolgov. Pogajanja z lastniki grških obveznic v ino-zemstvu so se že pričela. Grški bančni si-stem je zdrav, toda vlada hoče navzlic temu izpeljati koncentracijo in fuzionirati večje kreditne zavode. Tsaldaris je nato podrobno navedel ukrepe v korist trgo-vine, obrti in malega človeka. Naglašal je, da je treba skladnega sodelovanja med ka-pitalom in delom.

Vlada bo izdala posebne ukrepe za okre-pitev narodnega zdravja. Proračunski pri-manjkljaj v znesku 1100 do 1200 milijonov

bo treba odstraniti s prihranki.

V zunanji politiki bo vlada tudi v bodo-če sodelovala pri uditviti miru in pri prija-teljskih stikih z vsemi državami. S poseb-nimi simpatijami pa bo stremela za zbliza-nji med balkanskimi narodi. Tu bo tudi sa-ma pripravila vse, da odstrani obstoječe gospodarske spore, ki še obstojajo med Grčijo, Bolgarijo in Albanijo.

O odnosu do senata je Tsaldaris izjavil: Nikoli nismo mislili na to, da se otresemo nadzorstva in poštene kritike s strani se-nata. Sami zahtevamo nadzorstvo in pošte-no kritiko, kritiko, kakršno so sami oprav-ljali, ko smo bili v opoziciji. To nam je priznal sam Venizelos. Če pa bi hotel sen-at izvajati sistematično obstrukcijo in če bo torpediral naše poštene delo, potem bo-mo prisiljeni k protikupek. Zato upa vlada, da bo opozicija upoštevala sedanje okoliščine in da zlasti senat ne bo prepre-čeval rednega dela narodnega predstavi-nstva.

Predsedniške volitve na Poljskem

Krakov, 4. aprila. E. V mesecu juniju se bodo vršile volitve novega državnega pred-sednika. Politični krogi so sprožili akcijo, da bi se volitev vršila v Krakovu, nekdanji poljski prestolnici. Listi poročajo, da do-sednji predsednik ne namerava več kan-didirati in da bo kot kandidat nastopil bržkone maršal Pilsudski.

Političen umor v Avstriji

Dunaj, 4. aprila. E. V Durchholzenu pri Kuffsteinu na Tirolskem je bil danes izvr-šen političen umor iz Nemčije je pribežal v Avstrijo novinar dr. Bell iz Münchena, ki se nastanil v nekem tamkajšnjem ho-telu. Nenadoma je približal čez mejo av-tomobil, v katerem so bili trije moški. Pred hotelom se je avtomobil ustavil. Ne-znanci so poskali dr. Bella ter se pričeli z njim prepričati. Nazadnje so pograbili re-
volvlerje in oddali več strelav na novinar-ja. Dr. Bell je bil ubit, dva njegova znana-
ca pa ranjena. Napadatelci so nato naglo skočili nazaj v avtomobil in v divjem di-

ru pobegnili čez mejo. O dogodku oblasti ne dovolijo nikakih objav, vendar na se je izvedelo, da so skušali neznanici pre-govoriti dr. Bella, naj se vrne v Nemčijo. Novinar je na to pristal, toda pod pogo-
jem, da se vrne sam, ne pa v njihovem spremstvu.

Polet preko Himalaje

London, 4. aprila. AA. Včeraj sta dve angleški letali izvršili zgodovinski polet preko najvišjega gorovja sveta. Preleteli sta v ogromni višini najvišjo goro sveta Mount Everest. Z letalci so bili tudi opa-zovalci, ki so ves polet in gorovje foto-grafirali. Letali sta krožila nad vršcem 15 minut. Nad samim vršcem sta leteli le v višini kakih 100 čevljev.

Smrt Doumerjeve vdove

Pariz, 4. aprila. AA. Danes je umrla vdo-
va po bivšem predsedniku republike, gospa Doumer. Pred 6 tedni so jo morali operi-rati, danes se ji je bolezen nenadoma po-slabšala in je umrla nekaj tednov pred pr-
vo obletnico smrti svojega umorjenega mo-ža. Pogreb se bo vršil na željo pokojnice v četrtki brez vsakih svečanosti.

ČUDNO GOSPODARSTVO PREJŠNJEGA CESTNEGA ODBORA V LITJI

Sodna razprava pred ljubljanskim sodiščem proti bivšemu klerikalnemu veljaku Hinku Lebingerju

Ljubljana, 4. aprila 1933.

Pred deželnim sodiščem se je pričela danes razprava o zamotanem poslovanju litjskega cestnega odbora v dobi, ko mu je načeloval bivši litjski župan Hinko Lebinger, bivši oblastni poslanec SLS in eden izmed glavnih stebrov klerikalne politike v litjskem srezu zlasti v času, ko je vladala diktatura ljubljanskega oblastnega odbora pod vodstvom dr. Marka Natlačenca.

Hinku Lebingerju kot bivšemu načelniku litjskega sreskega odbora očita obtožnica hude stvari. Dolgi ga, da je z raznimi nedovoljenimi manipulacijami zadržal za sebe odnose za svojega očetnega zneske, ki do skupaj lepo vsoto nad 100.000 Din. Posle litjskega cestnega odbora je obtoženec prevzel 22. avgusta 1928 in jih vodil do 23. oktobra 1931, ko je bil odstavlen. Zatočasno je nato vodil posle cestnega odbora njegov podčelnik inž. Pavel Kobler, ki je pri pregledovanju Lebingerjevega poslovanja odkril celo vrsto nepravilnosti. Poslovanje je pregledala tudi posebna komisija banke uprave, ki je nato po službeni dolžnosti vložila ovadbo proti Hinku Lebingerju.

Zamotana dobava cementa

Prvo poglavje obtožnice se nanaša na dobavo cementa za sreski cestni odbor, ki je v svoji režiji gradil razne mostove in skarpe in za to potreboval večje količine cementa. Za cestni odbor je obtoženec naročil pri cementarni TPD tudi pet vagonov cementa. Ko je rabil za svoje obračune fakture, se je oglašil pri centrali TPD v Ljubljani in zahteval tam račune, da je plačal cement po 60 Din. Čeprav je bila resnična cena le 52 do 58 Din za 100 kg. Uradnikoma, ki sta mu izstavila račune, je dejal, da gre le za formalnost pri obračunavanju in da je cestni odbor že odobril ceno 60 Din. Ker sta uradnika obtoženca poznala kot litjskega župana in načelnika cestnega odbora, sta ugodila njegovi želji. Obtoženec je na ta način profitiral 2700 Din. Obtoženec je v preiskavi zanikal prevaro in navajal, da je cement dobavljal njegov oče, ki je imel kot stalni zastopnik cementarne izključno pravico do teh nabav.

Obtoženčev zagovor

Na poziv predsednika, naj pojasni dobavo cementa, je obtoženec med drugim izpovedal: »Leta 1921 sem bil izvoljen za župana v Litiji. Leta 1928 so se vršile volitve v sreski cestni odbor in sem bil izvoljen za načelnika, čeprav sem se branil, ker sem imel že vse polno drugih javnih funkcij. Sprejel pa sem naposled pod posojem, da bi vršil vse blagajniške posle občinskih tajnikov. Jereb, ki je vršil tudi blagajniške posle pri občini. Z denarjem nisem hotel imeti nobenega posla, ker imam drugega dela preveč. Ker je prejšnji načelnik cestnega odbora Hostnik zapustil desolatne razmere, je bilo treba takoj prijeti za delo. Vse blagajniške posle je nato res vodil Jereb. Kar se tiče inkriminirane dejavnosti pri dobavi cementa, sem vso stvar pojasnil že v preiskavi. Cestni odbor je gradil v lastni režiji mostove in skarpe...

Predsednik: Potrebovali ste torej cement. To je čisto v redu. Nas zanima samo to, ali je resnično to, kar pravi obtoženec, da ste s cementarno pogodili za te cene ali ne.

Lebinger: Za litjski srez je sklenjena pogodba med TPD in tvrdko Lebinger & Bergmann, to je moj oče, da ima ona izključno pravico dobavljati cement. Izvzete so samo stavbne družbe, s katerimi ima TPD posebne pogodbe. Za vse druge pa gre ves cement skozi tvrdko mojega očeta. Meni je bilo na tem, da ne bi prišlo v račune ime mojega očeta, ker bi bilo to odločno, pa sem potem zaradi tega stopil k ravateljstvu in prosil, naj izstavi račun na sreski odbor po ceni, kakor prodaja cement moj oče. Šel sem k inšpektorju Bibru, ki mi je brez nadaljnega ustrege, češ da se povsod tako prakticira. V tem nisem videl nič nepravilnega ali kaznivskega, ker se dejansko ni spremenilo nič drugega, kakor samo ime dobavitelja, dočim je ostala cena enaka. Že v preiskavi sem predložil cenike Gospodarske Zveze, iz katerih je razvidno, da se je takrat prodajal cement na deblo po 62 Din. Pri tej ceni 60 Din pa je moral moj oče plačati še kolikovo 150 Din za vagon, tako da predstavlja vsa kupčija docela normalni trgovski dobiček. Tudi moj predhodnik je naročal cement preko mojega očeta in tudi sedanjí načelnik sreskega cestnega odbora ga ne dobavlja direktno.

Predsednik: Je pravilno, kar pravi obtoženec, da je prišla prva pošiljka cementa po 56, druga po 58, tretja po 54, četrta po 53 in peta po 52 Din za 100 kg?

Lebinger: Tako je zaračunala TPD cement mojemu očetu kot glavnemu zastopniku.

Predsednik: Ta diferenca v ceni bi bila torej zaslužek vašega očeta?

Dr. Adlešič: Saj je bila Lebingerjeva firma že poprej zastopnik TPD in je tudi prejšnji načelnik pri njej naročal.

Drž. tožilec: Glavno je, da cestni odbor ni plačal cementa po 52 do 58 Din kakor ga je dobavljala TPD, marveč po 60 Din in še tovrstno je moral plačati, dočim drugim kupcem tega ni bilo treba, dasi so kupovali ceno manjše količine po isti ceni.

Lebinger: Cestni odbor je naročil pri tvrdki Lebinger in ga tudi njej plačal.

Drž. tožilec: Če bi bile fakture izstavljene na tvrdko Lebinger, bi bila stvar v redu, ker so pa izstavljene na sreski cestni odbor, pa zi, ker se glase na višjo ceno, kakor je bila dejansko plačana TPD.

Kaj pravi Lebingerjev naslednik

Kot prva priča je bil zaslišan Lebingerjev naslednik v vodstvu litjskega sreskega cestnega odbora inž. Pavel Kobler. Izpovedal je med drugim: Predvsem je izpovedal svojo pozornost okolnosti, da je ceno 60 Din za 100 kg pri dobavi na vagon potrjeno visoka. Vrh tega sem se ugotovil, da je moral sreski odbor plačati še tovrstno, tako da je prišel cement na 64 Din. Zato sem se odpeljal v Ljubljano in povprašal pri TPD, kako je s to zadevo. Izvedel sem, da znaša cena za vagonsko pošiljko za postaje Litijo, Završje in Kresnice 50 do 52 Din. Ko sem vprašal, zakaj se je litjskemu sreskemu odboru pri tako velikih dobavah zaračunal cement po 60 Din,

vanje je pregledala tudi posebna komisija banke uprave, ki je nato po službeni dolžnosti vložila ovadbo proti Hinku Lebingerju.

Razpravo je vodil s. o. s. dr. Štempihar in Kobal. Tožbo je zastopal državni tožilec Lavrenčak obtoženega Lebingerja pa zagovarjal odvjetnik dr. Juro Adlešič. Za razpravo je vladalo seveda veliko zanimanje zlasti v Litiji in okolici; zato se je mnogo Litijčanov pripeljal v Ljubljano na razpravo, tako da je bila dvorana polna poslušalcev. Na hodniku so se zbirale številne priče, ki jih je bilo povabljenih na razpravo nad 20. Po otvoritvi razprave je predsednik dr. Kralj najprej ugotovil osebne podatke obtoženca, naker se je takoj začela razprava. Državni tožilec je čital po vrsti posamezne odlomke svoje obtožbe, o katerih se je takoj razpravljalo, ker gre za več popolnoma različnih dejanj, da je nemogoče razpravljati o obtožbi kot celoti.

Dr. Adlešič: Vi ste še sedaj v cestnem odboru. Kako pa sedaj dobavljate cement?

Inž. Kobler: Neposredno od TPD, ker je to mnogo cenejše in je treba pri vsaki pari štediti, da se davkoplačevalcem olajša položaj. Saj so bremena za cestni odbor zelo visoka.

„Normalni trgovski dobiček“

Dr. Adlešič: Kakšne so bile cene leta 1929?

Inž. Kobler: po 60 Din se je dobavljal cement na drobno, pri vagonskih pošiljkah pa mnogo ceneje.

Predsednik: Lebinger, kako pa je s tovrstno? Torej ste sreskemu cestnemu odboru poleg visoke cene 60 Din zaračunali še tovrstno, da je bil cement še dražji.

Lebinger: Tvrdka je morala plačati kolikovo, zato smo na plačali tovrstno. Kolikor jaz vem, se je cement takrat prodajal na drobno po 64 Din.

Predsednik: Potem ste tudi pri kolikovini odnosno tovrstni profitirali še po 250 Din.

Lebinger: To je normalni trgovski dobiček.

Predsednik: To ni nič normalno, če se cel vagon prodaja po enaki ceni kakor v nadrobni prodaji. To je že čisto lepa diferenca in dobiček prav velik!

Lebinger: Jaz pa vem, da je bila v podobni prodaji cena višja.

Predsednik: V preiskavi in v spisih pa ste dosedaj več časa trdili, da je bila običajna cena 60 Din. Stavili ste celo dokazni predlog, da se dožene, da je ta cena pravilna. Zakaj je moral potem cestni odbor toliko več plačati?

Lebinger: Saj ni nič več plačal.

Predsednik: Saj je vendar plačal vso tovrstno, tako da je imel pri vagonu še za 250 Din večje plačilo.

Sodnik dr. Štempihar: Kdo pa je naročil cement?

Lebinger: Sklenilo se je, da se bodo delali mostovi, banovinski inženjerji so napravili načrte in povedali, koliko cementa bo treba, jaz pa sem potem sam naročil.

Predsednik: Ali je TPD poselala cement sreskemu cestnemu odboru, ali pa vašemu očetu?

Lebinger: Ne, direktno sreskemu odboru.

Dr. Adlešič: Obtoženec se je hotel izogniti temu, da bi izsledil kot naročitelj in dobavitelj v eni osebi.

Inž. Kobler: To ne drži, ker so v računih tudi druge fakture pod tvrdko Lebinger.

S tem je bilo zasliševanje inž. Koblja končano. Inž. Kobler je nato predložil pooblastilo banke uprave, da je zastopa pri procesu kot zasebno udeleženec. Ker je bila banovina oškodovana. Zagovornik dr. Adlešič se je temu protivil, vendar pa je predložil njegov ugovor zavrnil v ugotovitvi, da je bil sreski cestni odbor oškodovan za 125.000 Din, banovina pa za 10.000 Din.

Izvedbi uradnikov TPD

V svrhu pojasnila, kakšni dogovori so obstajali med TPD in tvrdko Lebinger, so bili zaslišani direktor TPD dr. Vrhunc, inšpektor g. Biber in uradnik g. Seunig. Prvi je bil zaslišan g. Seunig, ki je povedal med drugim: Tvrdka Lebinger svojačasno ni bila naš zastopnik L. 1930. ali 1931, pa je bil sklenjen dogovor, da dobi tvrdka izključno pravico za dobavo cementa v litjskem srezu in tudi za sreski cestni odbor. Mi smo dobavljali cement sreskemu odboru samo po naročilu tvrdke Lebinger.

Predsednik: Ali je naročil sreski odbor, ali tvrdka Lebinger?

Priča: Naročila je vedno tvrdka Lebinger za cestni odbor. Fakture na smo potem izstavili na zahtevo tvrdke Lebinger na omaga komisij je ona cement dala.

Predsednik: Obtoženca na pravi da ste na vagon izstavili fakture na ceno 52 odnosno 56 Din, pomejeja pa ste na osebno intervencijo Lebingerja izstavili nove fakture na 60 Din.

Seunig: Res je prišlo g. Lebinger enkrat k nam v pisarno. Poznam ga kot zastopnika tvrdke Lebinger. Zahteval je, naj se

ona pošiljka, ki se je fakturirala njemu, naknadno izpremeni na ceno 60 Din in na naslov sreskega odbora. Faktura je bila prvotno izstavljena po normalni ceni za firmo. Jaz sem se prvotno upiral temu, toda g. Lebinger mi je zetrjeval, da se je o tem že dogovoril z našim inšpektorjem.

Državni tožilec: Lebinger je dobil torej cement cenejše, kakor pa se glasi faktura. Seunig: Imeli smo dogovor s firmo Lebinger, da fakturiramo po ceni, ki jo navede ona kot prodajno ceno.

Predsednik: Kdaj je bil ta dogovor sklenjen?

Seunig: To je bilo nekajkrat, ko smo sklenili dogovor s tvrdko Lebinger. Mislim, da je to bilo L. 1930.

Predsednik: Kljub temu pa je TPD dobavljala cement tudi brez posredovanja tvrdke Lebinger.

Seunig: Da, vsem večjim odjemcem. Manjša naročila pa smo dostavljali tvrdki Lebinger. Šele L. 1931. je bil sklenjen dogovor za izključno dobavo tvrdki Lebinger.

Ravnatelj dr. Vrhunc je najprej omenil, da v času, ko so se vršile te manipulacije, še ni bil vodja tega oddelka in ve samo to, kar je ugotovil na podlagi pregleda korespondence. Po dogovoru iz L. 1931. se je TPD obvezala, da bo dobavljala za Litijo in okolico cement samo potem tvrdki Lebinger. Ta pogodba se obnavlja ed leta

Dobava gramoz za ceste

Drugi del obtožnice se nanaša na dobavo gramoz. Hinko Lebinger je obtožen, da je razčepel sreskemu odboru večje količine gramoz, kakor so bile dejansko navozone na ceste. Obtožnica pravi med drugim:

Dne 30. novembra 1928. je izdalši vožnjo gramoz iz Olabovne jame v Gradskih lazih posestnik Viktor Potokar. K tem vožnjam je Potokar pritegnil tudi Franca Kanduča. Pri zaračunavanju je Lebinger zaračunal 363 m gramoz, kar je znašalo skupno 23.252 Din. Po prijavi, ki jo je predložil cestar Ignac Koprivnik, se je dognalo, da sta Potokar in Kanduč navozila vsega samo 273 m in da je torej Lebinger zaračunal za 90 m gramoz preveč, kar znaša 5700 dinarjev. Gramoz sta kopala Ludvik Melin in Alojzij Frumen, ki sta glasom priznanice dobila za 363 m po 10 Din, skupaj 3630 dinarjev, torej tudi za 90 m ali 900 Din preveč.

Obtoženi Lebinger odgovarja na obtožnico, da mu o tem ni nič znanega, ker ni on sam zaračunaval in izplačeval, marveč se je ves ta posel opravljal v pisarni, kjer je tajnik Jereb napravil obračun, sestavljal priznanico in zneske izplačal. Kadar sem imel čas, sem sam kontroliral.

Predsednik: Na kaki podlagi pa se je sestavljal obračun?

Lebinger: Cestar Koprivnik je prinesel raport in na tej osnovi se je sestavljal obračun. Včasih je dal voznikom tudi listke s svojimi potrdili, koliko so navozili in na podlagi tega se je obračunavalo. Nismo imeli cestnega nadzornika in je bilo največ prepuščeno cestarjem. Navadno pa ni nikoli štimalo, ker so vozniki napovedali več. Potem smo pač zgledali ter v pisarni pravilno rešili. Cestariji tudi niso bili vedno zvraven, kadar so vozniki pripeljali.

Predsednik: Pojasnite nam, kako pride potem do razlike 90 metrov.

Lebinger: Cestar ni vedno vsega kontroliral in je poročal pač samo to, kar je zapisal. Lahko pa je, da so vozniki navozili več. Zgodilo se je, da se je pri obračunu ugotovilo, da bi bilo treba še kaj posuti, pa so se še ne izvršene vožnje kar vračunale.

Predsednik: Kdo pa je potem to kontroliral?

Lebinger: Cestar, jaz sam nisem mogel.

Priče

Na vprašanje zagovornika izjavlja Lebinger, da so imeli cestari dolge proge po 8 do 15 km in zato niso mogli biti povsod zraven. Priča inž. Kobler zavrta to trditev in pravi, da niti eden cestar ni imel tako dolge proge. Končno pa se tudi ni na vsej progi nenkrat delalo, da bi ne mogel kontrolirati. Zlasti proga, za katero gre, je dolga komaj 2 km in cestar je dobro vedel, kaj se dela.

Nato je bil zaslišan cestar Koprivnik. Pravi, da se dobro spominja zadeve. Vedno je strogo kontroliral, koliko so navozili vozniki. Če tudi ni bil zraven zraven, kadar je pripeljal, je mogel po kupih gramoz natančno prešteti, koliko so pripeljali, ker je bil predst, da se morata iz vsakega voza natati dva kupčka.

Predsednik: Ali nam morete pojasniti, kako je mogla nastati taka razlika?

Priča odgovarja, da tega ne ve. On je

Zagonetna usoda plačanega gramoz

Po zaprisegi prič se je pričela razprava o drugi točki gramoznih dobav. Obtožnica dolži Lebingerja, da je napravil lažno listino na način, da je v naprej podpisano potrdilo Avgusta Dobravca vpisal, da je navozil 205 kubnih metrov gramoz in si na ta način pridržal znesek 12.300 Din. Ta gramoz naj bi se bil navozil na banovinsko cesto Litija - Grbin. Avgust Dobravec in njegov brat Jože pa odločno oporekata, da bi bila dovažala gramoz na to cesto.

Lebinger se najprej brani, da Dobravec ni verodostojna priča, ker je bil zaradi malomarnosti odpuščen iz železniške službe in je šele nato postal voznik. Ker sta si nekaj v sorodu, ga je vedno prosil za vožnje in on mu je po možnosti ustrege. Bilo je vedno več voznikov skupaj in zato se morda Dobravec ne spominja več, da je dobil tako visoko vsoto, ker jo je izplačal drugim.

Predsednik: Dobravec pa vendar odločno taji, da on na to cesto sploh ni vozil.

do leta. Izrecno je bilo tudi dogovorjeno, da bo TPD dajala tudi dobave za sreski odbor v Litiji samo preko firme Lebinger, ki je imela dogovorjeno nižjo ceno, kakor pa je bila dnevna tržna cena. TPD je na željo tvrdke Lebinger izstavljala direktne fakture odjemalcem. Tako je tudi prišlo do tega, da so bile na željo g. Lebingerja naknadno izpremenjene fakture na sreski odbor. V fakturi navedena višja cena pa seveda ni imela nobenega vpliva na ceno, ki jo je dejansko plačala tvrdka Lebinger. Izstavljanje takih faktur v trgovskem življenju ni popolnoma v redu, ni pa nič nenavadnega. Tako se dela. Čim pa se je izvedelo, da stvari pri litjskem cestnem odboru niso popolnoma v redu, se je izstavljanje takih faktur takoj ustavilo. Te fakture so se izstavljale od podrejenega uradnika brez vednosti odgovornih funkcionarjev TPD. Kakor pa je ugotovil, so bile te fakture pisane na formulirjih TPD in deloma z njenimi pisalnimi stroji.

Državni tožilec: Ali bi vi tudi direktno dobavljali cestnemu odboru?

Dr. Vrhunc: Seveda bi in sedaj tudi dobavljamo. Kot največji davkoplačevalec v litjskem srezu imamo še prav poseben interes na tem, da so vse dobave čim cenejše. Mislim, da so bili naši gospodje preveč popustljivi napram g. Lebingerju.

Predsednik prečita nato korespondenco med tvrdko Lebinger in TPD, nanašajočo se na dobavne dogovore.

Obtoženi Lebinger se v svojem zaključnem zagovoru pred vsem sklicuje na to, da sreski odbor ne bi mogel naročiti cementa direktno pri TPD, ker je imela izključno dobavno pravico tvrdka njegovega očeta. 60 Din je bila običajna tržna cena. Nepravilnost se je izvršila samo v tem, da je izstavil fakturo on namesto, da bi jo njegov oče, ter da se je pri tem poslužil formulirja TPD, ne pa firme svojega očeta.

Dobava gramoz za ceste

vedno poslal v pisarno točen spisek navozonega gramoz in na podlagi tega se je delal obračun. Sam pri računih ni bil zraven in ne ve, kdo jih je sestavljal. Na nadaljnja vprašanja predsednika ne izkazuje, da bi bil Potokar navozil tudi nekaj več, izkazuje pa, da bi mogla nastati tako velika razlika.

Drž. tožilec: Kontrola je bila pa še res slaba.

Lebinger: Potokar je še po obračunu nekaj vozil na ta konto.

Priča Viktor Potokar potrjuje, da je vozil gramoz s samskega proda dva ali tri mesece. Ne spominja se točno, koliko je navozil in koliko je dobil izplačano, ker so imeli skupno pogodbo in je vsak vse dvignil denar, podpisal pa je eden za vse. Nekateri so imeli tudi predujme, ki so se jim pri obračunu odtegnili. Obračun je delal z Lebingerjem in tajnikom. Tudi ni pogledal, kaj je podpisal.

Drž. tožilec: Ali je bila priznanica takrat že izpolnjena, ko ste jo podpisali, ali pa še neizpolnjena.

Potokar: Tega se ne spominjam več. Podpisal sem, kar so mi predložili. Izplačal mi je Lebinger.

Dr. Adlešič: Kdo pa je sestavljal obračun.

Potokar: Tajnik in Lebinger sta izračunala, jaz sem vzel svoj denar in podpisal, kakor so hoteli.

Drž. tožilec: Kako pa ste vi vedeli, koliko ste navozili.

Potokar: Hlapec mi je povedal, koliko fureng je napravil.

Drž. tožilec: Pa če bi vas hlapec nagajal, kako bi presodili.

Potokar: Saj to tako ni nič držalo, kar smo vozniki rekli, računali so samo po tem, kar so napovedali cestari.

Priča Ludvik Melin je kopal gramoz, ki sta ga vozila Potokar in Kanduč. Odločno zanika, da bi bil dobil tako visoko vsoto, kakor jo navaja obtožnica. Izplačilo je izvršil tajnik Jereb po naročilu Lebingerja. Izplačalo se mu je toliko, kolikor so je gramoz navozilo na cesto.

Enako potrjuje tudi delavec Ljose Frumen, ki je delal obkupo z Melinom. Tudi on zanika, da bi bil dobil več, kakor pa mu je šlo po poročilu cestarja, ki je vodil natančno evidenco. Ker je imel predujme, tudi ni tako natančno kontroliral, koliko je dobil.

Bivši občinski tajnik v Litiji Peter Jereb je vršil obnem tajniške in blagajniške posle cestnega odbora. Kot priča zaslišan je izpovedal, da so se obračuni sestavljali navadno po raportih cestarjev. Včasih je sam delal obračune, včasih pa mu je naročil Lebinger, kako in kaj naj izplača. Ne ve pa, kako je Lebinger izračunal vsote, ki mu jih je naročil za izplačilo. Predjumi so se vpiševali v posebno knjigo, ki jo je imel obtoženec Lebinger.

Drž. tožilec: Ta knjiga je brez sledi izgubljena.

Na vprašanja zagovornika pojasnjuje Jereb, da je imel ključ od blagajne vedno on. On je našel denar, potem pa ga je navadno g. Lebinger še enkrat preštel in sam izročil strankam.

Predsednik: Kje pa je knjiga, v katero so se vpisovali predujmi? Iz nje bi se dalo marsikaj pojasniti.

Lebinger: To ni bila prava knjiga, marveč samo seznam. Knjigo sem zadnikar videl, ko je prišla komisija prevzemati županske posle.

Inž. Kobler: Bil sem v komisiji, ki je prevzemala posle, a ti te knjige nismo mogli najti, čeprav smo jo iskali.

Priča Jože Dobravec potrjuje navedbe svojega brata in navaja, da sta vozila samo nekaj malega, nikdar pa ne za tako visoko vsoto, na cesto proti Grbinu pa sploh nikdar.

Lebinger: Vedno se je tako prakticiralo, da je bilo več voznikov skupaj, podpisal pa je samo eden. Ni važno, kako se to zaračuna, glavno je, da se ceste posute po sklepu odbora.

Dr. Adlešič: Ta pobornica je bila že pregledana na banovini in odobrena.

Drž. tožilec: Seveda, tam niso kmeti polna o tem, da gre za potrdilo, ki ni v redu. Cestar Ignac Kres se pri svojih izpovedbah poslužuje beležnice, v kateri ima zapisano, koliko gramoz se je navozilo. Pravi, da sta oba Dobravca vozila gramoz tudi v njegovem rajonu. Evidenco je vodil na ta način, da je spraševal voznike, koliko so navozili in na podlagi tega delal svoje beležke. Pravi, da je prišel z obema Dobravcema v spor zaradi tega, ker jima ni hotel napisati več, kakor sta v resnici vozila.

Drž. tožilec: Dobravec, kaj pravite na to?

Dobravec: To je izmišljeno.

Zopet diferenca za 6000 Din

V tretjem delu obtožnice se očita Lebingerju, da je tudi pri obračunu z voznikom Francem Cerarjem zaračunal 103,5 metra gramoz, več, kakor ga je Cerar v resnici navozil in si znesek 6212 Din pridržal. Na podlagi navedb cestarja Kresa je ugotovljeno, da je Cerar navozil samo 36,4 metre, dočim je Lebinger zaračunal 140.

Lebinger: Če je račun tako narejen, potem je pač toliko vozil in toliko dobil. Račun je napravila pisarna.

Priča Franc Cerar izjavlja, da je podpisal na priznanici njegov, toda take vsote ni nikdar dobil. Ne more pojasniti, kako je mogla nastati taka razlika. Obračun so sestavljali drugi in on je podpisal, kar so mu predložili. Ve pa, da so se obračuni sestavljali samo na podlagi navedb cestarjev.

Cestar Poglaj, ki ima v oskrbi cesto preko Grbina, ve, da je Cerar večkrat vozil za sreski odbor, področnosti pa se ne spominja več. Kolikor je navozil na njegovem rajonu, je vedno točno zapisal in prijavi.

Inž. Kobler ugotavlja, da po raportih cestarjev, ki so bili natančno kontrolirani, Poglaj v svojih prijavih sploh nima obeh Dobravcev, cestar Zupančič pa samo nekaj malega.

Medtem je prišel glavni računovodja banke uprave g. A. hčič, ki je izročil pred. sedniku dr. Kralju točen spisek vseh zneskov, ki jih je računsko kontrola osporila. Glasilo tega spiska sta cestni odbor in banka uprave oškodovana za 138.062,31 Din.

Ob 1. je bila razprava prekinjena ter se je nadaljevala popoldne ob 4.

Izgubljen gramoz

Na popoldanski razpravi se je pričela razprava o četrtem delu obtožnice, ki dolži Lebingerja, da je 31. decembra 1930 dal Francu Cerarju podpisati pobornico za 148 metrov gramoz, ki ga Cerar ni navozal. Tudi cestar Kres teh voženj ne izkazuje. Na ta način bi si bil Lebinger pridržal 4.236 dinarjev.

Obtoženec izjavlja, da so bile vožnje izvršene in tudi izplačane. Gre bržkone za nepreprejen gramoz, o katerem cestar ni imel evidence. Priča Jereb potrjuje, da je napisal pobornico, ne ve pa, ali sam ali po Lebingerjevemu naročilu. V zvezi s tem zaslišani cestar Zupanec najprej izjavi, da sploh ne zna pisati, čitati pa samo to, kar je sboj debelo nadrukano. Kot svoj zapisnik, v katerem je zabeleževal vožnje gramoz, je predložil staro knjižico za razdeljevanje moke izva vojne dobe. Odločno pa vztraja na tem, da je vse natančno zapisoval in da je tudi vedno sam oddajal svoje raporte v pisarno

Proti zobnemu kamnu

SARGOV KALO DONT

Naši kraji in ljudje

Najnujnejše v premogovni krizi

Plačilni listek rudarja - rednika 7-članske družine — Nekaj pregleda o rudarskih zasluhkih in produkciji

Ljubljana, 4. aprila.

Kakor je »Jutro« navajalo že v nedeljskem poročilu iz Beograda ugotavlja minister g. dr. Kramer s pomočjo poslancev iz dravske banovine pred vsemi odločilnimi faktori, da je v sedanjih premogovni krizi v veliki nevarnosti obstanek rudarjev ter tudi socialni in gospodarski položaj ostalega prebivalstva v revirjih TPD. Ker ni drugega izhoda, je zaradi obstanka rudarjev potrebno zvišanje naročila od strani uprave državnih železnic pri TPD. To stališče je utemeljeno s številnimi primeri iz vsakdanjega življenja v rudarskih revirjih in s tem že dolgo bavijo mnoge organizacije in oblasti ter se je o tem obširno razpravljalo tudi pri zadnjem zasedanju banovinskega sveta.

So pa še mnogoštevilne tragedije v življenju naših rudarjev, ki ostanejo pri preučevanju premogovne krize mnogim več ali manj pokrite. Vsaka druga družina v rudarskem revirju nam dandanes že prita, da je pri vsaki premogovni krizi najhujše in najnevarnejše življenjsko vprašanje rudarjev. To vprašanje je silno pereče in neodložljivo in bi se morali tega zavedati vsi, tudi oni, ki vodijo težavna pogajanja o razdelitvi državnih virov na posamezne rudnike. Pri pogajanjih se ne sme misliti na interese TPD, marveč na to, da je sto in sto delavskih družin v življenjski nevarnosti. Te družine je treba na vsak način rešiti pred krizo.

Izmed sto in stoterih ena sama ilustracija obupnega položaja Rudar, ki je rednik 7-članske družine, ima naslednji polmesečni obračun: Medse je delilo pri rudarskih blaginjah v podolgaških omotih, na katerih je na naslovni strani natančno rubriciran zaslužek, njemu pa sledijo rubrike odhodkov. Obračun, ki ga jemljemo za primer ima 8 šhtov po 38 Din in nedeljsko nagrado 4 Din, kar je v sedanjih kritičnih časih že nekaj posređenega. Ves zaslužek znaša torej 38 Din. Odhodki pa so razdeljeni takole: Davek 1,28 Din, zavarovanje pri Bratislavi 100 Din, in sicer za provizijo blaginje 60 Din, za bolniško blaginjo pa 41 Din, potem pride prispevek za Delavsko zbornico 3 Din, konzum je odznan iz izdane šivilja 133,25 dinarjev, v fond je šlo 0,46 Din, za razsvetljavo 4 Din, za trošarino pri materialu 3 Din, za postavko; zadruha, vrtec in godba 2 Din, na račun starih šhtov je dobil rudar 50 Din predujma in tako znaša izplačilo ravno 10 Din.

Rudniški konzumi so dobro urejeni, dajejo pa delavcem šivilja le sonemerno z zaslužkom, da konzum lahko pokriva svoje račune pri izplačilih. Rudar, čegar plačilni listek je zgornje razložen v vseh postavkah, je dobil na 8 šhtov šivilja za 133,25 Din. Ker šteje njegova družina 7 članov, pride tako na dan na osebo 1,90 Din. Ali se zavedajo vsi, ki se na kakršenkoli način bavijo z vprašanji premogovne krize in posebej še z vprašanjem obstanka rudarjev in njihovih družin, da človek nikoli ne more živeti na dan s poldrugim dinarjem? Tako pa jih živi v rudarskih revirjih sto in sto in mnogi celo še z manjšimi zneski.

Današnji šhti od 38 Din, kakor je bilo razvidno iz prej razloženega plačilnega

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice izdatno izboljšanje črevesja brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefov« vode. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

KULTURNI PREGLED

Mednarodni kritik Gerhard Krause v Ljubljani

V naše mesto je prisel kritik in publicist Gerhard Krause, sodelnik kakih 40 pomembnih evropskih listov in revij in navdušen zagovornik jugoslovenske glasbe v inozemstvu. G. Krause je vedno na potovanju; imenujejo ga »leteči kritik« in poznajo

v skandinavskih in baltskih deželah enako kot v srednjeevropskih in balkanskih. S svojim delom zasleduje velik smoter: doseči mednarodno izmenjavo glasbene umetnosti in z objektivno umetnostno kritiko zblíževati narode. To njegovo delo je priznalo in podprlo tudi tajništvo Društva narodov v Ženevi.

G. Krause se je mudil lani v Ljubljani in je poselel v kakih 20 evropskih listih poročal o naši glasbi in gledališču. O delu naše opere, o skladbah naših sodobnih komponistov so izvedeli štatenli listov »NY Tid« v Göteborgu, »Musikaleht« v Tallinu, »Ramp« v Bukarešti, »Uusi« v Smolniku, »Helsingin« »Signale für Musikalische Welt« in »Deutsche Musikzeitung« in Berlinu, »Berliner Börsen- und Zeitung«, »Münchener Neueste Nachrichten« itd. G. Krause objavlja brezplačno pionirsko delo za jugoslovansko glasbo v Evropi.

»Leteči kritik« Krause bo pri nas predaval danes in jutri, oba dneva ob 16. na konservatoriju. Seznanil nas bo o sodobno madžarsko glasbo (moderna ljudska glasba, skladatelji Kodály, Bartók, Liszt, Kelen), v posebnem predavanju pa z razvojem poljske opere (Kamieniski, Moniuszko, Żelenski, Chopin, Paderewski in dr.).

V jeseni bo priredil v naši drami večje predavanje o evropskem gledališču. Tu bo posebno govoril o znameniti gozdni operi v Sonotu (Zoppot) ob Baltskem morju. G. Krause je tudi sodelnik »Jutrac« v kulturnem pregledu smo že ponovno priob-

Zidani most: Pavlič Janez, Ljubljana gl. kol.; Jurjašević Anton, Središče; Jarc Janez, Hoče; Franc, Planina. Sabotnik Jernej, Zidani most; Selevšek Frančišek, Zidani most; Bajc Andrej, Logatec; Zmahar Jurij, Sv. Jurij; Zdešič Blaž, progovna sekcija Zidani most; Vokáč Rudolf, progovna sekcija Novo mesto.

Upokojeni so vlakovodja Pregelj Ivan in nadzornik premika Starman Ivan v Ljubljani; Pinter Alojzij, odpremi stražar, Celje; Straumik Ivan, manipulant, Liper Franc, sprevidnik in Vidmar Jožef, čuvaj proge v Ljubljani; Kukovič Franc, čuvaj proge, Zidani most; Dečman Martin, vratar, obče odeljen; Lafen Ivan, deseter, Maribor; Kavar Jakob, čuvaj proge, Novo mesto in služitelj Mizerit Valentin, Ljubljana.

Premesteni so: uradnik VI. skupine Arnedič Pavel, poverjenik iz Ljubljane v obče odeljen generalne direkcije; deseter vodčar Franc iz Zagorja v Zagorje in kretnik Božjak Joahim iz Zagorja v Ljeto.

Namščeni so: za predkuriaša: Černe Frančišek, kurilnica Ljubljana; Antonič Jožef, kurilnica Maribor; za kurjaše: Pristov Rudolf, Ceglar Henrik, Pajsar Valentin, Kamnikar Ivan, Čepič Robert, Toplak Martin, Rovtar Vincencij, Jager Adolf, kurilnica Maribor; Černivec Rudolf, Oček Karel, kurilnica Maribor; Mareš Franc, Aznik Alojzij, Beglec Anton, Hlebič Avgust, Pol Ernest, Kregar Alojz, Osterman Franc, vsi v Ljubljani, ter Jager Adolf in Oček Karel v Mariboru; za kretnike: Selan Josip, Ozalj; Esih Anton, Vuhred; Kováč Andrej, Ljutomer; Paradižnik Franc, Fala; Podvalšek Anton, Breg; Brunček Rudolf, Kraljevec; Pregelj; Čebela Viktor, Trbovlje; Mozetič Rafael, Hodoš; Verbič Frančišek, Savski Marof; Jentič Jožef, Rajhenburg; za deseterje: Halužan Josip, Celje; Bergant Janez, Hribar Ivan, Nagode Frančišek in Smole Matevž, Ljubljana; Turner Karel, Celje; Gorjup Ivan, Ptuj; Zakšek Avgustin, Zidani most; Smrekar Jožef, Jesenice; Jerina Anton, Ljubljana; za čuvaja proge: Zima Gregor in Klatzer Avgust, Jesenice; Križnar Janez, Ljubljana; Mežnar Jakob, Jesenice; za zavirane: Černe Ignacij, Jesenice; Berlić Franc, Ljubljana; Hribar Jožef, Novo mesto; Zorc Avgustin, Prager; Goršek Jožef, Zidani most; Krivec Franc, Velenje; Kranjc Edvard, Murska Sobota; Medvedšek Alojzij, Maribor; za premikarje: Rozman Viktor, Ljubljana; Simčič Anton, Celje; Avšič Leopold, Ahlin Franc, Sekšar Jakob, Jordan Andrej in Kladič Ivan, Ljubljana; za popisovalca voz: Blatnik Franc in Dolžan Anton; za vratarja: Bizjak Jožef; za blokjarja: Grom Frančišek; Kukavica Franc, Bezek Anton in Mizerit Ignacij, vsi v Ljubljani; za kantanta: Pinter Jožef, Jesenice.

Nočni rop v Šiški

Ljubljana, 4. aprila.

V Verovškovi ulici v Šiški se je sinoči spet pripetil dogodek, ki priča o padanju javne varnosti v Ljubljani in o naraščanju drznosti raznih mračnih elementov. Okrog 21.15 se je vračala soproga lastnika avtomatičnega bufeta »Daj - Dama« gospa Josipina Osetova domov v Dermotovo ulico. Morala je po Verovškovi ulici, ko pa je prišla mimo nekih hiš, se je nenadoma pojavil pred njo neznan mlajši moški, oblečen v sivo obleko in s sportno čepico na glavi. Gospa Osetova je hotela stopiti mimo njega, v tistem trenutku pa se je že zasul neznanec na petah, brez besede prikočil k gospi ter zagrabil ročno torbico, ki jo je držala v roki. Osetova pa ni hotela popustiti, marveč je krepko držala za torbico, naka se je pričel napadalec z njo ruvati.

Gospa je pričela tedaj kričati v veri, da bo prišla k ljudem. Toda napadalec je med tem napel vse sile in res iztrgal torbico. Izginil je v temi in v torbici odnesel 9 bankovcev po 100 Din, in za okrog 100 Din drobiža, dalje skoro 400 Din vredne naočnice, 1000 Din vredno damsko uro, več

ključev in razne toaletne predmete, tako da je gospa oškodovana za okrog 4000 Din. Policija je uvedla strogo preiskavo in upa, da bo na podlagi opisa napadalca kmalu spravila v zapor.

Dogodek, ki svari k opreznosti

Ljubljana, 4. aprila.

Neka meti v okolici Krakovskega nespaja je zjutraj opazila pri svoji 12-letni hčerki desetak. Od kod otroku denar, mar je ukraden? Ob materinem karanju je dekletce pričelo jokati in je povedalo, da ji je dal denar neki gospod. Zakaj in čemu? Po daljšem času je otrok zaupal materi. Razburjena mati je zadevo seveda takoj prijavila na policijo, ki je izsledila prijaznega gospoda v osebi 45-letnega gostinčarja, dalmatinskega rojaka. Deklica navaja, da jo je gostinčar poiskal v parku pred sodiščem, kjer se je igrala, naka jo je odvedel s seboj na stanovanje. Izročil ji je 15 Din, ji zabijal, naj nikomur ne pove, da je bila pri njem, ter ji še naročil, naj se naslednji dan spet zgleda. Mož, ki ga bo policija izročila sodišču, je posestnik in poročen. Dogodek sam dovolj opozarja matere, naj dobro pazijo na mladoletna dekleta.

Uboj zaradi plesa

Maribor, 4. aprila.

Dopolodne se je moral zagovarjati pred velikim kazenskim senatom 28-letni delavec France Čeh z Biškeškega vrha v Slovenških gorah, ki mu je obtožnica očitala, da je 12. novembra lani zvečer v hiši posestnika Antona Muršca v Bišu z nožem zabol delavca Konrada Gumzeja. Pri Muršču so ta večer dekleta trla lan, po delu pa so se fantje in dekleta zavrteli ob

Preiskava o umoru starega užitarja

Zločinec je prisilil slaboumnega fanta, da je prevzel krivdo nase

Ptuj, 4. aprila.

Po vsem mestu in po širši okolici se razpravlja o strašnem zločinu, ki je bil, kakor smo včeraj poročali, izvršen pri Sv. Urbanu blizu Ptuja na posestvu posestnika Zorčiča (ne Zorka, kakor je bilo prvotno navedeno). Žrtve tega zločina, starega užitarja Bežjaka so našli strašno razmesarjenega, obdukcija pa je ugotovila, da je podlegel smrtnemu sunku z nožem v trebuh in da je nastopila smrt zaradi notranje izkrvavitve. Kakor že znano, je bil takoj aretiran 17-letni slaboumni sin posestnika Zorčiča, Leopold, ki je bil ves zmeden od pižaje in poln krivavih madežev. Takoj po aretaciji pa so preiskovalni organi uvideli, da slaboumni fant ne more biti izvršitelj krivavega dejanja, ker je bil umorjeni užitar Bežjak kljub svojim sedmim križem vendar še dovolj krepak, da bi se še precej močno upiral napadalcu in da bi zaradi tega njegov morilec moral imeti polog krivavih madežev gotovo tudi kakor priske. Še v večji meri kakor to pa priča za nekrivdo slaboumnega fanta dejstvo, da je njegova desnica hudo poškodovana in da ima tudi na levici poškodovanih nekaj prstov. S takimi rokami 17-letni slaboumni fant gotovo ne bi mogel prizadeti tako strahovitih ran, kakršnih je vse polno na telesu umorjenega užitarja.

Sino čudno pri vsej zadevi pa je, da je fant takoj, ko so prišli orožniki, ves zmeden, kakor je bil, venomer govoril: »Saj

Če Vas
BOLI GLAVA ali
ZOBJE, če imate
MIGRENE ali
NEURALGIJO
oblažuje bolečino

Alcophen
Dr. Wandera

Orig. fiola z 20 tabl. Din 20—
1 tableta Din 1-50
Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. zve. poštine in narodnega
zdravja S. Br. 17.429 od 3. oktobra 1932.

zvokih harmonike kakor je pač stari običaj. Čeh je plesal s svojo izvoljenko Tilko, s katero pa je hotel plesati tudi Gumzej. Kar hitro sta se fanta sprla in v prepiru zapustila hišo.

Ze ponoči pa je našel neki vaški fant na Murščevem vrtu truplo, v katerem je spoznal hlapca Gumzeja, ležečega v mlaki krvi, ki mu je vrela iz dveh globokih ran na levi lopatici in levi strani vratu, kjer je bila prerezana žila odvodnika. Smrt je bila sprito zadnje poškodbe neizogibna. Krvava sled je vodila proti Murščevi hiši. Orožniki so takoj prišli Franca Čeha, ki je priznal, da je v temi med prepričkom pred hišo sunil Gumzeja z nožem, zagovarjal se je pa s silobranom. Čeh je bil v Gumzejev potegnil nož in ga napadel. Senat je spoznal Čeha za krivega uboja (ne umora, česar je bil obtožen) in ga obsodil na 8 let robije in trajno izgubo državljan-skih pravic.

DANES PREMIERA!

Magda Schneider

sladka in dražestna kot hčer bogatega dolarskega milijonarja!

Danes ob 4., 1/8. in 1/10. uri

Herman Thimig

šarmanten ljubavnik in genijalen izumitelj rakete na Mars

NAJSLAJŠA OPERETA SKLADATELJA

PAULA ABRAHAMA

LJUBEZEN Z NEBA

Za vsesplošno zabavo, za izvrstne dovtipne in obilen humor skrbi v tej opereti popularni komik SZÖKE SZAKALL

Najnovejši Foxov zvočni tednik

„ELITNI KINO MATICA“

Telefon 2124

Ni njegove pregleda glasbenih dogodkov v inozemstvu.

O novem „Hamletu“

II.

Sedanja uprizoritve. Povojna doba je bogata na Hamletovih uprizoritvah. Iz historičnega okvira se je preselil v modernega. Z zavestno, dvigljenim ozadjem so poskušali nadomestiti Shakespearejev teater in Reinhardtov krožni oder. Dosegli so hitro izpremembo in poenostavili prizorišče. Hudožestveniki so »Hamletu« stilizirali oder in ga prestavili v mistično vzdušje. Katalon je žel triumfe. Posameznim prizorom so dodali godbo. Ljubljanski Hamlet, ki je postal tedaj ljudska igra, je bil posmet po takratnih vzorih. Šest ga je opremil z zunanjim bleškom. Žarometi so otomjevali patos in barvost. Rogoz je bil bled in plavalas, prožen in vznemljen, beseda mu je tekla kot olje, nabrušena je blestela kot rapir, čeprav je bila njena vsebina lahka. Bil je ljudski interpret baroka. Ciril Debevec se je lotil Hamleta z veliko resnobo. Obdržal je nevtraln oter, zavese, je godbo je okrenil, da bi beseda lahko potrdila svojo melodičnost. V scenariju je strogo pazil, da bi nikoli ne motila izraza notranje vsebine in bi jo le harmonično izpolnila. Smiselno je razmaknil obzorje v uvočnih stražnih prizorih. Nanovo je povezal prizore in pridol novega koncem tretjega dejanja. Ta prizor sredi ravnice na Dneškem, ko se Hamlet odpravila na Angleško, je nujen in vreden za notranjo dinamiko. Omilil je izrazne kretne in je štedil z zunanjimi efekti. Tako je marsikateroga igralca vtisnil, da bi ga

prisilil v poglabljanje. Zarjše vsega dogajanja se je pomaknilo v prikaz notranje, duhovne vsebine. Da bi odvrnil gledalčvo pozornost od zunanjosti, je režiser opustil dvorjane, obrnil prizor Ofelijeine blaznosti in dematerializiral osebe, izmed katerih je ohranil le Polonij krepko plastiko. Stori je rešen poskus, izluščiti Hamleta in ga približati človeku. Z besedo naj zaživi »Hamlet« med občinstvom in naj prebudi duhove; tako je zasnoval režiser delo. Resnoba uprizoritve in strogo spoštovanje besede je ugodno vplivalo. Vsi smo čutili, da se je »Hamlet« premaknil in odprl nove razglede.

Poglabljena igra je zahtevala velikega napora, ki so ga eodelujoči izpricali. Kljub priznanju pa so se vsiljevala vprašanja, ki imajo svoj izvor v režiji. Zdelo se nam je, da se dogajanje nikakor ne premakne in da ostaja v isti razvojni ravni. Prizori so se drobili in so pogrešali tiste plastične povezanosti, ki gledalca prične vznemirjati. Pričakovali smo vzpona, toda notranja dinamika ni bila tako izrazita, da bi nadomestila skopo odmerjeno zunanjo barvitost. Plastika osebnih kratic je bila prezastrta in je zategadlj beseda prišla utratiti. Čutili smo neko bojazan, da ne bi igralci preveč igrali in se enostili. Njihova vloženost je bila neakazna, vsaki čustvenosti je bila stroga miselnost preveč za petami. Celotno igro je prirejala temna mračnost, ki je ostala statična in je vsak amehla izjazen iz vseh ustinah. Značilna poteza režiserjevega stila se je razodevala tudi v tem, da je gledalec v posameznih prizorih podrejenemu igralcu le redko videl v lice. Nova uprizoritev je Hamleta poglabila in v bližajo.

Oba Hamleta: v Hamletovi ulozi so

izmenjavata Kralj in Debevec. Danes je malo zanimajo vprašanja, ki so včasih mučila literarne strokovnjake: Kako je z duhom Hamletovega obta? Ali je vtelesen privid, ali izrodek Hamletove domišljije? Vsi čutimo, da je pesniški izraz kozmičnega doživljanja. Prepričali so se o Hamletovi blaznosti in jo razlagali z znanstvenimi izsledki. Naposled niso zaupali nič več niti njegovim lastnim besedam. In vendar je Hamletova osebnost toliko zagonetna, da ji ni skoraj v svetovni literaturi podobna. Je pač elementarni izraz človekove notranjosti, ki z dnem izpreminja svoje lice in ji nikoli ne premeriš globine. Vsako zemeljsko bti brani svoje skrivnosti, ki so tudi njemu nezaznave. Shakespeareu pa je uspelo tudi to poslednjo skrivnost, katere bi morda niti sam ne znal opredeliti, v Hamletu vtelesiti. Zato se nam zdi, da mu nikoli ne vidimo v dno. Kdor bi za paradoksi te nature iskal logike, bo človeku upnihih luč. Hamlet je živ duh, njegovo spoznanje je ostro in prav tako sodba. Ali ljubi človeka? Kolikor sebe, toča zvest mu je do kraja. Je nasilen in platen, da bi ne ranil. Opaja se rad od misli, toda ni patetičen. Pač, včasih tudi. Ali je veren? Stoji na robu, kjer ni vere in nevere. Toda blize skepsi. Ima lastnosti moža: ni odelan, ni hinavec, se ne slini in ne prilizuje, je hladen, kadar spozna, plemenit in pogumen. Nikoli malenkosten. Kdor tako ostro sodi svet, je moral eebi pogledati iz oči v oči. Naposled še nekaj, kar je težko zagovarjati: problem mu je važnejši od dejanja, ker je nadpovprečen duh.

Kralj je poimoval ulogo in se poglubil v karakter. Zavrgel je mističnost in stopil v človeško sredino. Njegova umerjena, toda

Domace vesti

Kongres Jugoslovensko-poljske lige. V Poznanju se je v nedeljo vršil kongres delegatov Poljsko-jugoslovenske lige in Varšave, Krakova, Lwowa, Lötza in Poznanja. Predsedoval je dr. Jurusz. S kongresa je bila poslana pozdravna brzojavka kralju Aleksandru ter predsedniku poljske republike. Za predsednika Zveze je bil izvoljen narodni poslanec profesor dr. Dłubowski.

Jubilje svetovnega kopališča Crikvenice. V Crikvenici se vrše velike priprave, da se letos dostojno praznuje štiridesetletnica proglativne Crikvenice za svetovno kopališče in klimatsko zdravilišče. Ustrezajoč železnižni domaćinovi se je priključila tudi akcija, da se ob enem praznuje tudi 355 letnica smrti velikega slikarja miniaturista Julija Klavdija, po rodu iz bližnjega sela Grižane, ki je dober del svojega življenja preživel v crikveničkem samostanu. Njegovo truplo je bilo položeno v grobnico v cerkvi sv. Petra v Rimu, kjer je na spomeniku zapisano, da je bil kot slikar v najmanjšem največji.

Zaloga najlepših damskih plaščev v Ljubljani

A. PAULIN, Kongresni trg št. 5.

Ustoličenje mitropolita Dositeja. Na svetovno nedeljo 9. t. m. se bo vršilo v Zagrebu v pravoslavni cerkvi svetčano ustoličenje glavarja nove osnovane zagrebške pravoslavne mitropolije, g. Dositeja. Ker tudi ljubljanska pravoslavna cerkevna občina pripada zagrebški mitropoliji, se vabijo člani, da se v čim večjem številu udeležijo te redke cerkvene svetčnosti v Zagrebu. Sprejem g. mitropolita Dositeja bo na zagrebškem glavnem kolodvoru, v soboto ob 14.25. Svetčana služba boža, v prične v nedeljo ob 8.30.

Ekspkurzija francoskih študentov v Jugoslavijo. V bližnjih dneh pripe v Jugoslavijo skupina 60 študentov farmacije pod vodstvom dekana fakultete. Mutili se bodo par dni v Zagrebu, kjer bo dekan priredil zanimivo strokovno predavanje. V Beograd prispelje 9. aprila ter ostanejo tamkaj dva dni. S študenti potujeta tudi dva francoska novinarja. Iz Beograda potujejo v Sarajevo, Dubrovnik, Split in Sušak, odkoder se s parobrodom vrnejo v Francijo.

Na dunajski tehnični visoki šoli sta bila predelko sredo diplomirana za inženjerja ladjelastva in ladijskega strojstva gg. Matko Hafner iz Skotije Loke in Bojan Hrovatin iz Vipave, oba delavna odbornika Akademskoga društva jugoslovenskih tehnikov in pa JACU »Sloga«.

Imenovanje v duhovni službi. Imenovana sta gg. Franc Zajc za župnika v Črmošnjicah, Jozef Muren pa za župnika v Tomšlju. Oba sta bila v nedeljo imečena.

Zrakoplovni potniški promet v Jugoslaviji se bo letos pričel sredi aprila. Linija Zagreb-Beograd se bo otvorila 15. t. m. podaljša pa se do Dunaja dne 1. maja, tako da bo šele takrat postavljen zračni promet na vsej liniji Dunaj-Gradec-Zagreb-Beograd-Skopje-Solin. Doslej so letala preletela nad našo državo 3.719.000 km. Lani je bil promet nekoliko manjši kakor prejšnje leto: avijoni so preleteli 241.425 km, potnikov pa je bilo 1045.

Adria prašek je boljši

Zakaj so naši čevlji tako priljubljeni? Zato, ker so iz dobrega materiala in zato trpežni — ker imajo moderno obliko in se nogi lepo prilagajajo — ker so poceni. — Otrski čevlji ob 18 Din dalje, damski in moški ob 78 Din dalje in damske opanke ob 68 Din naprej. Oblecite si našo bogato zalogo, brez obveze nakupa!

JADRAN čevlji, DETELA BOGDAN, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25, v hiši hotela Tratinke.

„Zvočni kino Ideal“

Danes premiera senzacionalnega filma iz newyorškega podzemlja! Al Capone in delovanje opasnih gangsterjev ter tihotapev!

Ta instვენა

šestoric

Wallace Beery

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer

X. Ufač anema naše planine. Filmsko podjetje »Ufač« iz Berlina je nedavno pričelo snemati naše srodne Primorje, zlasti planine Mosor in Biokovo. V prvi vrsti se bodo snemale pečine in votline na Mosoru, predvsem glasovito skale »Branjača«.

Za Veliko noč na Koroško. Na veliko nočno nedeljo priredi Zveza za tujski promet avtobusni izlet na Koroško po naslednjem programu: V nedeljo, 16. t. m. ob 5. zjutraj odhodi iz Ljubljane preko Kranja, Jezerskega sedla v Železno Kapljo in Sinčo vas, kjer bo kosilo. Po kosilu na Klopinsko jezero in dalje v Celovec. Po ogledu mesta nadaljevanje vožnje ob Vrbskem jezeru v Logo vas, kjer bo večerja in prenočišče. V ponedeljek 17. t. m. odhodi iz Loge vasi ob 7. proti Osojskemu jezeru v Anenheim. Povratek v Beljak, kjer bo kratek postanek, nato dalje po lepi Žiljski dolini skozi Dobrolo, Brdo, okoli Baškega jezera mimo Bače skozi Malašče in Brnovo v Zmoštaš. Tu bo okoli 14. kosilo in ob 17. nadaljevanje vožnje čez Podkorensko sedlo proti Ljubljani. Cena vožnje 185 Din, s prehrano in prenočitvijo 295 Din. Prijave do 14. t. m. pri »Putnikih« v Ljubljani.

Novi grobovi. Na Hranilniški cesti v Ljubljani je umrl g. Ludovik Jaklič, modeni mizar. Pogreb bo jutri ob pol 15. izpred hiše žalosti. — V Mariboru je umrl g. Ivan Bregar, klobučar in hišni posestnik, star 73 let. Pogreb bo danes ob 16.30. Pokojnima blag spomin, žalujocim naše iskreno sožalje!

Afera Pirotske zadruge. Pirotska zadruga d. d. je dne 2. aprila napovedala konkurz zaradi malverzacij članov svoje uprave. Pred leti je bil to najuglednejši denarni zavod v onem kraju. Dvatisoč vlagateljev je izgubilo vse svoje prihranke v skupnem znesku nad deset milijonov dinarjev.

Žrtve divjaškega napada pri Sv. Andrežu v Halozah je podlegla France Žrnovec, kateremu je bil Franc Kocuvan zasadil nož v hrbet, kljub vestni zdravniški negi v ptuški bolnici in kljub svoji trdni naravi ni zdržal prebude izgube krvi. Izidilni je 3. t. m.

Pri utrjenosti, razdraženosti, tesnobi, nespamni, srčnih nadlogah, tesnobi in psih. poživili naravna »Franc Jožefov« grenčica traja obkroži v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.

Objede obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna Jos. Reich.

U. F. nogavice v veliki izbiri na drobno in debelo pri Karl Prelog, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

Največja izbira velikonočnih razglednic pri M. TICAR, Ljubljana.

8 DNI KOLINSKE VODE!

Vse vrste kot:

chypre, roža, ruska, vijolice, francoska, gardenia itd.

¼ litra . . . Din 12.—

¼ . . . . . 14.—

¼ . . . . . 16.—

Drogerija GREGORIČ

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana, Prešernova 5.

Slamičeva črna kava je pijača slastna, zdrava, leno nam razgiblje kri dušo tožno poživiti!

u Premiera nove Abrahamove operete

bomo od danes naprej videli eno najboljših filmskih del režiserja Neufelda veselo in ljubko opereto, pri kateri se bo vsakdo iz vrstno zabaval in naslajal ob novih melodijah znanega skladatelja Pavla Abrahamovca.

V opereti »Ljubezna z neba« gre za ljubavni roman mladega genijalnega izumitelja, ki je skonstruiral raketo za polet na Mars. Za start rakete se zanima ves svet, toda mladi mož ima smolo, in sicer kar dvojno: prvič mu nagaja vreme, največ ne priključa na dela njegov skopušni finančnik, ki hoče od investiranja kapitala izločiti čimprej mnogo dobička. Start rakete se je končal s smrtonosnim fiaskom. V tej sili in težavi pa spozna mladi izumitelj dražestno dekle, ki se mu izda za ubogo študentko, v resnici pa je hčerka bogatega ameriškega milijonarja. Ta mu priključa na pomoč in vse se konča v splošno zadovoljstvo. Izumitelj igra Herman Thimig, ki je v tej vlogi zlasti kot ljubimec izvrsten. Odlična partnerica v vlogi bogate dolarske princeze mu je Magda Schneiderjeva, dražestna kakor vedno. Kromu uspeha pa nosi to pot Šaške Szakall, ki glumi skopušnega finančnika. Njegovim dvorjem, ki so res izvršni, se bo občinstvo smejalo do solz. V nadaljnjih vlogah srečamo še Any Markovico, Julija Falkensteina, Hansa Junkermana in Paula Otta. Ustvarili so filmsko delo, ki bo tudi v Ljubljani gotovo usajalo.

u Maurice Chevalier, Ernst Lubitch in Oskar Strauss. S temi tremi imeni je zvezan triumf velikega filma »Smejlajoči se poročniki«, katerega bo predvajala od petka dalje ZKD pri svojih filmskih predstavah v Elitnem kinu Matici. Maurice Chevalier je najšarmantnejši igralec ljubimskih vlog in nastopa v filmu »Smejlajoči se poročniki« kot poročnik Niki v opereti, ki je izdelana po Oskar Straussovem nesmrtnem delu »Valkov far«. Krasnica muzika, izvrstna igra in zabavna vsebina filma bo vsakomur všeč.

u Mala Floramcy se bo soboto 8. t. m. velik gledališki dogodek, ker bo v tej opereti bela naslovno vlogo ga. Zlata Jungla, naša priljubljena primadama, tenorsko partijo pa g. Joža Gostič. Poleg teh dveh prominentnih članov naše opere gostuje v vlogi »Bepa« g. Dubaj iz Zagreba. Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji. Cene so nizke.

u Dva požara. Včeraj okrog 11.20 je nastalo v skladišču in v delavnici trdnice Medice-Zanki na Resljevi cesti veliko razburjenje. Iz neke kadi, napolnjene z firmo, je bušil potni stropu plamen ognjen zubel. K sreči so ogenj delavci se pravočasno opazili in nemudoma obvestili gasilce. Strop se je že vnel, v nevarnosti pa je bila vsa zaloga barv in drugih gorljivih snovi. Gasilci, ki so prišli na pomoč s trenskim avtom, so ogenj že po 20 minutah pogasili. Dopoldne pa je nastal ogenj v mestni hiši za Bežigradom št. 14. Vnele so se v dimnikulu saje, a so ogenj hitro pogasili.

u Društvo »Pravnik« priredi danes ob 18. na sodišču sba št. 79. predavanje. Predava: g. dr. Edvard Pajnič o praksi okrajnih sodišč po novem gradbenem postopku. K obilni udeležbi vabi odbor.

u Na akademiji za svetovno trgovino na Dunaju si je pridobil diplomu g. Erhard Smielowski, sin tukašnje arhitekta, mestnega stavbenika g. Roberta Smielowskega. Čestitamo!

u Seja akcijskega odbora za izvedbo velike knjižne nabiralne akcije se bo vršila v četrtek 6. t. m. ob 20. v posvetovalnici JNAD Jadrana (Tomanova

4. Napačen in poškodba. Napačen je bil večeraj jutraj v Limbužu 47 letni mesar-
ski pomočnik France Rodič. Napačenec mu
je zadel več nevarnih poškodb na glavi.
Prvo pomoč je nudila Rodiču reševalna
postaja v Mariboru. — S kolesa je padel
večera dopoldne v St. Ilju 27 letni škarski
pomočnik France Bug in se obšutno poško-
doval na obeh rokalah in po obrazu. Na reše-
valni postaji so ga obvezali z prepejalni
na njegov dom.

5. Gadja zalega naravnica. V možnem
okolu svoje trgovine v Stolni ulici je ure-
dil nagačevalec g. Ziringer cel kajči grad,
v katerem se plazijo gadje in modras, ki
jih je ujel že pred nekaj tedni v okolici
Maribora. Predvečerašnjim se je pa gadja
družina v kačjem gradu pomnožila za no-
vih 7 letih gadov, ki jih je ujel g. Zirin-
ger preteklo nedeljo pri Sv. Urhu.

Iz Hrastnika

h. Sokolska deca je uprizorila v nede-
ljo popoldne v Sokolskem domu pravljeno
igrico »Punkci živijo«. Najmlajši člani na-
še sokolske družine so nam podali igrico
s petjem in plesom prav živahno in ljub-
ko. Vsa čast in priznanje živelci in in-
ciantorki sokolskih mladinskih iger — uč-
teljici s. Paternostrovci Pohvalno moramo
še omeniti kratke odmore med dejanji, kar
tako pogrešamo pri drugih naših iger.
Graje vredne je bila samo zaruda začet-
ka igre. — Igre se namerava ponoviti v
Trbovljah.

h. Pri rudniku je bilo s 1. t. m. redu-
ciranih in upokojenih 7 paznikov. Bati se
je, da ne bi tem redukcijam paznikov ele-
dile zopetne redukcije delavcev.

Iz Ptujca

4. Smrt otroka pod brunom. Posestnik
Janez Hribčič iz Zlatolice je nedavno
vozil iz gozda domov listje, katerega je
razkledal na dvorcu. V bližini se je igral
njegov triletni sinček Stanko. Na dvorcu
je bil tudi neki 10 letni deček, ki je sple-
zel na plot, na katerem so slonela tesarska
bruna. Ker se je plot tresel, se je on
bruno zrušil in pokopalo pod seboj otro-
ke tako nesrečno, da mu je zlomilo tilnik.
Ko je oče dvignil bruno, je bil sinček že
mrtel.

4. Kino predvaja jutri in v četrtek ob
20. film »Znanih posredovalcev«.

Repertoarji

DRAMA

Sreča, 5. Slava in njeni mešetarji. A.
Četrtek, 6. ob 15. Krog a kreda. Dijaška
predstava. Znatno znižane cene. Izven.
Petek, 7. Zaprti.
Sobota, 8. Hamlet. C.
Nedelja, 9. INRI. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.
Sreča, 5. Košana. Sreča.
Četrtek, 6. Pri treh mladenkah. B.
Petek, 7. Zaprti.
Sobota, 8. Mala Floram. Na korist bolni-
ške blaginje Udrženja. Izven.

Dijaška predstava. Naše dijaštvo pa tudi
vse ostalo občinstvo opozarjamo na upri-
zoritve Klubovne igre »Krog a kreda« jutri
ob 15. po izredno znižanih dramskih cenah.
»Krog a kreda« je eno najprijetnejših
dramskih del poslednjih sezon.

»Košana«. Konjovičeva opera »Košana«
se odlikuje poleg bogate izvirne glasbe s
celim zakladom kaj spretno uporabljenih
narodnih motivov iz Južne Srbije. Delo po
dejanju izredno živahno in zanimivo, je tudi
v glasbenem pogledu jako zanimivo. Ponov-
no poje gospe Gjurgjenac naslovno
ulogo. V ostalih glavnih ulogah nastopijo:
ga. Ribičeva, ga. Kozelj, ga. Bernot-Golo-
bova ter ga. Beletto, Marček, Primožič, Pol-
marjan in Zupan. Dirigira ravatelj Rulic.
Predstava se vrši za red Sreča.

Pasijonska igra I. N. R. I. z g. Edvardom
Gregorinom v glavni ulogi, se bo uprizor-
jala vse dni Velikega tedna. Prva uprizori-
tev bo na evnetno nedeljo zvečer.

SENTIAKOBKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15.
Četrtek, 6. Studentje smo. Opera.
Sobota, 8. Studentje smo. Opera.

Predvidoma zadnji predstavi opere »Stu-
dentje smo« v Sentiaškobem gledališču bo-
sta jutri in v soboto. Besedni humor, pre-
pela glasba in krasne slike našega Raba so
dika te opere, katere avtorja sta Metka
in Danilo Bužar. Vstopnice se dajo ob 10.
do 12. in ob 15. do 17. pri dnevnih blaginji v
Mestnem domu.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.
Sreča, 5. Zaprti. (Koncert Brandlovega
trja v veliki kazinski dvorani.)
Četrtek, 6. Faust. Goetse primadona ljub-
ljanske opere ga. Zlata Gjurgjenac.
Gavella.
Petek, 7. Zaprti.

Odlični gost v »Paust«. Pri jutrišnji upri-
zoritvi »Paust« bo nastopila odlična pevka.
Kot Margareta bo gostovala znana primadona
ljubljanske opere ga. Zlata Gjurgjenac.
Gavella, pevka izrednih kvalitativ in
izborna igralka. Njeno gostovanje bo vsaka-
rdo dožele, ki ga naj nibe ne zamudi.
Vstopnice so v prodaji pri gledališki blagi-
ni, naroče se pa lahko telefonično (št. 2382).

Čas za nabavo srečk

državne razredne loterije, ki bo pričela z žrebanjem
v I. razredu že dne 9. aprila, je torej le še kratek.

Onim, ki si bočejo nabaviti srečke, sporočamo, da se srečke dobijo
v vseh podružnicah »Jutra« in v obeh oglašnih oddelkih »Jutra« v
Ljubljani, nadalje v Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani na
Aleksandrovi cesti, v Obrtni banki na Kongresnem trgu, v podruž-
nici Mestne hranilnice na Miklošičevi cesti, v Kmetaskem hranilnem
in posojilnem domu ter v menjalnici Reicher & Turk v Prešernovi ul.

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Gospodarstvo

Naše državne finance

Finančno ministrstvo je objavilo podatke
o državnih dohodkih in izdatkih v mesecu
februarju in v prvih 11 mesecih proračun-
skega leta 1933/33. Iz teh podatkov je raz-
vidno, da so znašali v februarju dohodki
drž. administracije 501.1 milijona Din, iz-
datki pa 501.6 milijona Din, tako da so
bili dohodki in izdatki v ravnotežju. Zna-
nje mesece je bilo gibanje naslednje (v
milijonih Din): dohodki izdatki

september	497.0	457.9	+ 39.1
oktober	538.5	556.0	- 17.5
november	624.7	569.8	+ 54.9
december	608.6	503.4	+ 105.2
januar	462.0	541.2	- 79.2
februar	501.1	501.6	- 0.5
11 mes. 1932/33	5508.8	5527.3	- 18.5

Dohodki so bili v februarju sicer večji
kakor v januarju, vendar so zaostajali za
dohodki v jesenskih mesecih, ki so vedno
največji. Izdatki in dohodki so v februar-
ju dosegli okrog 79.5 odst. proračunske
dvanajstine. Približno enak odstotek
(79.6 odst. pri izdatkih in 79.3 odst. pri
dohodkih) dobimo tudi, če primerjamo de-
janske izdatke in dohodke v 11 mesecih
proračunskega leta z zneskom 11 dvanaj-
stin proračuna.

Dohodki od neposrednih davkov so bili
tudi v februarju večji, kakor je v prora-
čunu predvideno. Tudi donos trošarin je bil
znamenit, zaostajale pa so takse, še bolj pa
monopoli in carine. V prvih 11 mesecih so
dohodki od splošnih neposrednih davkov
dosegli 1248 milijonov Din (104 odst. prora-
čuna za 11 mesecev), dohodki od posebnih
neposrednih davkov 309 milijonov
(111 odst.), dohodki od dolgovanih davkov
82 milijonov (179 odst.), dohodki od tro-
šarin 741 milijonov (95 odst.), dohodki od
takse 820 milijonov (73 odst.), dohodki od
carin 635 milijonov (63 odst.) in dohodki
od monopolov 1400 milijonov (84 odst.).
Od davčnih dohodkov je torej najslabši
rezultat pri carinah, takšah in monopolih.
Velik primanjkljaj izkazujejo presečki drž-
avnih gospodarskih podjetij.

Kakor je razveseljivo dejstvo, da se je
razmerje med dohodki in izdatki v zadnjih
mesecih precej popravilo, tako moramo
na drugi strani upoštevati tudi gibanje po-
stavke o kvindanih a neizplačanih računih
pri državnih blaginjah. Tekih neizplačanih
računov je bilo ob koncu lanskega oktobra
za 283 milijonov Din, ob koncu novem-
bra za 297 milijonov, ob koncu decembra
za 328 milijonov, ob koncu januarja za
321 milijonov in ob koncu februarja za
358 milijonov. Od teh 358 milijonov Din
neizplačanih računov odpade največji del
na generalno direkcijo železnice (149 milio-
nov). Na ustavne splošne državne admini-
stracije pa odpade 151 milijonov.

Naše zadružništvo v preteklem letu

Iz letnega poročila Zveze slovenskih za-
druž za občini zbor, ki se je vršil v pone-
deljek v Celju (glej večerajšnje »Jutro«), po-
smemamo naslednje zanimive podatke o
poslovanju našega zadružništva v prete-
klem letu.

Večina zadružnih bilanc kaže večje ali
manjše nazadovanje. Iz nekaterih pa je vi-
den tudi napredek. Naraslo ni samo član-
stvo, temveč so se dvignile tudi vloge. Pač
dokaz, da zastoj ni povsod enak. Tudi ne-
zauzanje ni povsod enako. Čim ožji je stik
med člani in upravo, tem bolj normalno se
razvija delo zadruge.

Kreditne zadruge so se morale boriti ta-
ko, ko z gospodarskimi težavami kakor tudi
z raznimi begajočimi govoricami, ki so po-
vzročale malodušnost med vlagatelji. Prve
mesece preteklega leta so mnoge zadruge
še podeljevale kredite, od aprila dalje pa
se je položaj zopet obrnil na slabše. Pri-
stik vlagateljev se je povečal, ki je nanj poseb-
no neugodno vplivala zakonita zaščita za-
dolženih kmetov, ki je izlazila govornice, da
bodo dolgovi kmetu odpušteni.

Kreditnim zadruham, članicam Zveze slo-
venskih zadruž, je uspelo, da so skozi vse
leto izplačevale, nekatere docela normalno,
velika večina vsaj za upravičene potrebe,
le redke samo v najnujnejših primerih. Po-
leg šestih milijonov, ki jim jih je dala na
razplogo zveza, so dobile nekatere nepo-
sreden kredit pri Narodni banki. Največ pa
so si pomagale z energičnejšim izterjevan-
jem posojil in obresti in s pridobivanjem
vlog.

Kolikar se da posneti iz doslej sestavlje-
nih bilanc, se stanje vloge pri članicah ni
znatneje meri zmanjšalo in je znašalo ob
koncu leta okrog 650 milijonov Din naspro-
ti 678.9 milijona Din ob koncu leta 1931.
in 646.1 milijona Din ob koncu leta 1930.
Prav tako so tudi posojila nazadovale, le
za nekaj odstotkov in so znašala ob koncu
leta okrog 600 milijonov Din (ob koncu 1.
1930. 577.2 milijona Din).

Obrestna mera za vloge pri zadruham je
znašala v teku leta 5—6 % (v Prekmurju
8 %), za kredite pa 6.5—8 % (v Prekmur-
ju 1—3 % več). Ob koncu leta je že mnogo
zadruž sklenilo z novim letom znižati ob-
restno mero za vloge in kredite za okrog
1 %, nekatere pa so sledile letos.

Mekarske zadruge so imele v lanskem

poslovnem letu velike težave s prodajo si-
ra, to pred vsem zaradi padca kupne moči
konsumenta, deloma pa tudi zaradi slabše
kakovosti izdelka. Zadruge se vedno nima-
jo zadostne investicijske in obratne glavnice
za popolno opremo mlekar in nasa-
vitev dobro izvežbanih mlekarjev. Lani so
prejele zadruge 1.356.000 litrov mleka, to-
rej precej manj kakor prejšnja leta. Pla-
čale so ga članom po 1.25 do 1.75 Din za
liter (povprečno po 1.56). Mleko so zadru-
ge vnovič po povprečni ceni 1.93 Din. V
svežem stanju so odprodale 805.000 litrov
po 2 do 2.50 Din, iz ostalega pa so izdelale
36.385 kg trdega sira in 4.313 kg sirovega
masla. Sir so prodajale po 16 do 28 Din za
kg, maslo pa po 32 do 44 Din za kg.

Na prizadevanje zadružnih organizacij se
opaža gibanje za razširjenje okoliša mle-
karskih zadruž in za večjo koncentracijo.
Začetek je še storičen. Pričakovati je, da
bomo imeli v doglednem času manj mlekar-
skih obratov, ki pa bodo modernjši in ve-
čji.

Živnorojske in pašniške zadruge so se
tudi lani lepo razvijale. Mnogo so k temu
prilagodili banovinski kmetijski strokov-
njaki, ki pomagajo zadruham pri ocenje-
vanju, selekciji, mlečni kontroli in pri vod-
stvu rodovniških knjig. Kmetovalci se pri-
čenjajo bolj zavedati važnosti živnorojske.
Nabavne in prodajne zadruge delujejo vse,
kolikor jim je pač mogoče v sedanjih raz-
merah. Vinarske in sadjarske zadruge lani
niso posebno uspešale, uspešno pa so delo-
vale kmetijsko-strojne in električne zadru-
ge.

Skupno število včlanjenih zadruž se je
lani povečalo od 318 na 340. S sodelovanjem
zveze je bilo ustanovljeno 24 novih zadruž,
dve pa sta odpadli. Od skupnega števila
včlanjenih zadruž je bilo ob koncu leta 1419
kreditnih, 30 živnorojskih in pašniških, 25
mlekarskih, 24 električnih, 21 nabav-
ljanih in prodajnih, 21 stavbniških, 16 stroj-
niških, 13 obrtnih, 12 vodovodnih, 6 tiskov-
nih, 6 zavarovalnih, 4 vinarske in sadjar-
ske in 13 raznovrstnih.

Denarni promet zveze je znašal 175 mi-
lijonov Din. Vloge članic pri zvezi so naza-
dovale in so znašale ob koncu leta 25.2
milijona Din, krediti članicam pa so celo na-
rasli na 22.7 milijona Din. Kredit zveze pri
Narodni banki se je potrojil in je znašal ob
koncu leta 3.5 milijona Din. Lastno premo-
ženje zveze se je povečalo zaradi vplačila
novih deležev in pripisa lanskega čistega
dobička (9.000 Din) na 953.000 Din.

Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke ob 31. marca
se je zlata in devizna podlaga v zadnjem
tednu le za malenkost zmanjšala, in sicer
za 1.2 na 1930.4 milijona Din. Posojila na-
dalje padajo. V zadnjem tednu so se skr-
čila za 12.1 na 2349 milijona Din (to je za
okrog 200 milijonov manj nego pred 5 me-
seci, odkar opazamo skoro stalno naza-
dovanje te postavke). Menični portfelj se
je v zadnjem tednu skrčil za 8.0 na 2018.7
milijona Din. Lombardna posojila pa so na-
zadovale za 4.1 na 330.7 milijona Din.

Obtok bankovcev, ki se je po prejšnjem
izkazu zmanjšal za skoraj 60 milijonov, se
je zopet nekoliko dvignil, in sicer za 34.7
na 4563.9 milijona Din. Zato pa so se
zmanjšale obveznosti na pokaz za 39.2 na
888.8 milijona Din. Od teh obveznosti na
pokaz se je državno dobroimetje skrčilo
za 2.1 na 7.2 milijona Din, žirovni račun
so nazadovale za 30.1 na 273.1 milijona
dinarijev, žirovne obveznosti po raznih ra-
čunih pa so posopile za 7.0 na 608.6 milio-
na Din. Zmanjšale so se tudi obveznosti
z rokom za 15.6 na 1286.4 milijona Din.

Razmerje kritja je ostalo v glavnem ne-
spremenjeno. Kritje obtoke bankovcev in
žirovni obveznosti v zlatu in devizah
znaša 35.4 % (po zadnjem izkazu 35.39 %),
kritje v samem zlatu pa 32.3 % (32.27 %).

Stanje na dan 31. marca je bilo naslednje
(v milijonih Din): v oklepajih razlike na
naposli stanju od 22. marca: aktiv: kovinska
podlaga 1930.4 (—1.2), od tega v zlatu
1761.4 (—), v valutah 2.3 (—2.1), v devizah
166.7 (+0.9); devize, ki se ne vštejejo
v podlago 10.4 (—1.8); posojila na menice
2018.8 (—8.0); lombard 330.7 (—4.1); stari
državni dolg 1911.8 (+0.5); začasni avans
glavne drž. blaginje 600.0 (—); pasiva:
obtok bankovcev 4563.9 (+34.7); obvezno-
sti na pokaz 888.8 (—39.2), od tega na-
sproti državi 7.2 (—2.1), po žirovni ra-
čunih 273.1 (—30.1), po raznih računih 608.6
(—7.0); obveznosti z rokom 1286.4 (—15.6).

Gospodarske vesti

Testenine se smejo še nadalje bar-
vati. Na razna vprašanja zainteresovani smo
prejeli o gornjem vprašanju še naslednje
pojasnilo: Kakor je »Jutro« že poročalo, je
minister za socialno politiko in narodno
zdravje izdal okrožnico, s katero zaradi
enotnega postopanja in glede na skorajšnji
spremembo pravilnika za izvrševanje zaka-
na o nadzorstvu nad živili odreja, da
določba člena 95 do 98 omenjenega pravil-
nika ne veljajo za testenine, tako da je
torej še nadalje dovoljeno barvati teste-
nine. Kakor smo že enkrat omenili, se to-
vame ne upirajo opustitvi barvanja, proti-
vijo se temu le nekateri konzumenti, če-
prav se testenine barvajo že od nekdaj.
Znano je, da je dopustno barvati tudi sir,
bonbone, margarino in še nekatera druga
živila.

Prenos overenega o zavarovanju valute
prepovedan. Finančni minister je odločil,
da se drugi odstavek 6 člena pravilnika o
reguliranju prometa z devizami in valutami
od 7. oktobra 1931 z dodatnim odlokom
od 31. decembra 1931 izpremeni in se od-
slej glasi: »Pri izdajanju overenega o zave-
rovanju valute so pooblašteni zavodi dol-
žni zahtevati od izvoznika, da jim predloži
potrdilo o plačanih davkih in potrdilo o
protokolaciji firme o odobrenju obrtni list.
Overenega o zavarovanju valute izvoznik ne
more odstopati drugim osebam. Odredbe
člena 19 pravilnika (kazenski postopek) se
bodo uporabljale tako nasproti izvozniku,
ki bi overenega o zavarovanju valute od-
stopil, kakor tudi nasproti osebi, ki si tako
overenje pribavi ali ki izkoristi.

Borza

4. aprila.
Na ljubljanski borzi sta danes popustili
devizi Trst in Berlin, dočim sta bila čvrsta-
ša London in NewYork. Avstrijski šilingi so

se v privatnem kliringu trgovali po 8.70
(večera 8.80). Na zagrebški borzi so se šil-
lingi trgovali po 8.40, grški bani pa so no-
turali 30 — 39.50. Na beograjski borzi so
nudili šilinge po 8.58, za grške bone pa je
bil zabeležen tečaj 40 — 43.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je ostal
položaj na tržišču državnih papirjev v glavnem
nespremenjen. Zaključki so bili samo
v 7% Blairovem posojilu po 35 in v 8%
Blairovem posojilu po 37. V zasebnih vred-
notah ni bilo prometa.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2315.96 — 2327.32,
Berlin 1363.15—1374.55, Bruselj 500.75 do
804.73, Curih 1108.35—1113.85, London
196.36—197.95, NewYork ček 5719.36 do
5747.62, Pariz 225.65 — 226.77, Praga 170.34
do 171.20, Trst 293.46 — 295.86. (Premija
20 % v kliringu 28.5 %).

Curih, Pariz 20.3075, London 17.755, New-
York 518, Bruselj 72.25, Milan 26.51, Madrid
43.80, Amsterdam 109.05, Berlin 123.225,
Dunaj 50, Stockholm 33.90, Oslo 90.90, Ko-
benhavn 79.20, Sofija 3.75, Praga 15.37, Var-
šava 58.05, Bukaresta 3.08.

Elekto

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda
182 — 183, 7% investicijsko 42.50 den., 7%
Blair 35 — 36.50, 8% Blair 37 — 38, 7%
Drž. hipotekarna banka 40 — 42, 6% beglu-
ške 30.50 — 31.50; bančne vrednote: Narod-
na banka 3409—4000, Priv. agrarna banka
190 — 194; industrijske vrednote: Narodna
šumska 25 — 30, Gultmann 100 bl., Sečera
Osijek 110 den., Trbovlje 150 bl.

Beograd, Vojna škoda 181.50, 181 zaklj.,
7% investicijsko 44, 42 zaklj., 6% beglu-
ške 31, 31.25 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka
42 zaklj., Narodna banka 3440 den., Privil.
agrarna banka 192 zaklj.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 4. aprila. Začetni tečaj: Pšeni-
ca: za maj 56.75, za julij 56.25, za septem-
ber 57.375; korusa: za maj 31.75, za julij
32; oves: za maj 19.75, za julij 19.875; riž:
za maj 44, za julij 44.125.

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence
za žito neizpremenjena. Nadjo se: pšenica
(mlevska vozina, slovenska postaja, pla-
čilo 30 dni): baška 76 kg 260—262.50; ba-
ška, 77 kg 267.50 do 270; turščica (mle-
vska vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni): ča-
su primerno suha, promptna 105—107; za
mare 112 — 115; moka (mlevska vo-
zina, slovenska postaja, plačilo 30 dni):
baška 40 425—430.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.)
Tendence mlačna. Prometa je bilo 46 vago-
nov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad,
okolica Sombor, srednjebaška, gornjebaška,
baška, baška potiska in sremeska 195 do
197.50; gornjebaška 192.50 do 195. —
Oves: baški, sremski, slavonski 97.50 — 100,
102.50; pomladni 66/67 kg 105—107.50.45
Ječmen: baški, srem., 64/65 kg 100—102.50
pomlad. 66/67 kg 105—107.50. Korusa: ba-
ška garant. 58—60; za april, maj, junij 62.50
do 65; sremeska garant. 58 — 61; banatska
57 — 59. Moka: baška, banatska, 40 kg in
40 kg 330—350; 20 kg 310—330; 35 kg 290—310.
36 kg 270—280; 37 kg 175—185; 38 kg 67.50—70.
Otrobi: baški in sremski, v jutrašnji vre-
čah 60 — 62.50 banatski, v jutrašnji vrečah
57.50 — 60. — Fitel: baški in sremski beli
brez vreč 100 — 105.

Sport

Nedeljski cross-country

Na 10.000 metriki progi so slovenski klubi
in slovenski tekmovalci izvajali nad-
močno zmago nad zagrebško konkurenco.
Vsa slovenska moštva so se plačala pred
ednim zagrebškim predstavnikom, ki je
zasedel edino še razpoložljivo — peto, to
je zadnje mesto. Tako ostanejo dolge pro-
ge še v naprej domena slovenskih atletov.
po uspehu letošnjega državnega prvenstva
v cross-countryju sodeč je dominanten
položaj slovenskih atletov v tej panogi še
okrepil.

Udeležba je bila samo s strani sloven-
skih klubov polnoštevilna. Zagreb je po-
slal eno samo moštvo, Maraton, in par
poudelcev. Značilo je, da nista zmogla
niti Hask niti Concordia, večna pretenden-
ta za državno prvenstvo v lahki atletiki.
celega, kompletnega moštva, njuna pre-
stavnika Tučen in Predanič, ki so jima da-
jali v Zagrebu šance za vsaj osebni uspeh,
pa nista bila slovenski eliti dorasla.

Ne glede na to je bila udeležba prav le-
pa. Teren — novo igrišče Železničarjev —
predstavlja krasen in za tako tekmovalce
pravi primeren prostor. Organizacija je bila
tehnično dobro izvedena, in če upoštevamo,
da so bile dosežene še skoro vse lahko-
atletске prireditve v Mariboru bolj »po
domače« izvedene, s primerno dobrohotno
toleranco nadrejenih krogov sprmo zvesti-
stvi Mariborčanov na tem polju, je tre-
ba priznati, da pomeni organizacija leto-
njega cross-countryja lep prepledek. Pri do-
ložitvi placementov pa se je tudi tej jurvi
pripetila napaka, ki sicer ne vpliva na pla-
cement moštev, komaj na število točk, pač
pa le prikrajšala atletu Grada za njegov
uspeh.

Tekmovalce je drugače poteklo gladko
Od vsega začetka so bili v vodstvu neka-
teri primorjanski atleti, z njimi v družbi
Šporn in Germovšek. Začetni tempo je bil
hud, po par krogih je prešel v vodstvo
Kreva in poslej ga ni nihče več prehitel;
nesprotno, po vsakem krogu se je vzdala
med njimi in ostalimi večala in je prišel v
cilj pri blizu 70 m pred Gradom, ki je
potem moral preteči

W. MECKAUER:

Hana išče poti

Roman.

Čez nekaj časa se je oglašilo iz aparata: »Cenjene dame in gospodje! Zdjadažujemo dnevne novice: V Zehlendorfu se je zgodila minulo noč samomor. Šestindvajsetletna neomogućena pisateljica Eliza Voltscheitova si je končala življenje s tem, da je odprla pipo za plin. Pokončnica, ki se je zadnji čas dokaj čudno vedla, je imela dvosobno stanovanje v neki novi zgradbi. Snoci so slišali sosedje iz njenega stanovanja glasen prepir, med katerim je padlo nekaj težkega na tla. Kmalu nato je zapustil hišo čedno oblečen mlad moški, ki si je sam odklenil vrata. Očividno je imel hišni ključ. Proti jutru so začutili prebivalci hiše oster duh po plinu. S pomočjo policije so vdrl v stanovanje in našli njegovo lastnico mrtvo ob kuhinjskem štedilniku. Do zdaj ni razloga za domnevo, da bi bil neznani gost izvenomamljena s kakim omotnim sredstvom in nato izpostavljena uhajajočemu plinu. V stanovanju so zasedli mnogo papirjev, ki jih policija v tem trenutku še pregleduje. Poizvedbe se še vršijo... V popolno razjasnitev dejanskega stanja bi bilo želeli, da se najde oseba, ki je imela snoci s pokončnico tisti prepir. Prebivalci hiše opisujejo neznanca takole: visoke rasti, vteht in širokopleči, svetel površnik, mehak siv klobuk. Posebna znamenja: svetli plavi lasje, ki so videti ob zarjaveli polti obraza malone beli. Po ogledu dejanskega

stanja so prepoznali truplo v mrtvašnici. Koristne podatke o omenjeni osebi je nasloviti na kriminalnega komisarja.

»Lars Köster,« je šepnila Hana. Skočila je k aparatu, a v tem so že napovedali nov del programa. Sledilo je predavanje nekega šolskega svetnika o predmetu: Vzgoja v šoli in doma.

Uršula je iztaknila spoj: »Torej veste, koga zadeva ta tirafika. Zdjadaž boste vendarle morali obvestiti policijo. Ali se vam je česa bati?«

»Meni ničesar,« je vsa blede odvrnila Hana. »A najprej bi rada vprašala dr. Schröterja, ali mu je prav, da povem, kar vem.«

Uršula je zmajala z glavo. »Čudno, kakšne pomisleke imate! Bodi te veseli, zdaj se je vsaj izkazalo, da ni vaš dr. Schröter v nobeni zvezi s to rečjo.«

»Tega ne morem vedeti. On pozna Voltscheitovo in Kösterja prav tako kakor jaz.«

»Nu, nu, kakšna je prav za prav zveza med vso to družino? Mislim sem že, da boste zdaj ponirjeni, pa se izkazuje, da je vsa reč le še tem bolj zapletena.«

»On ju pozna celo bolje od mene. Da, prav za prav sem se šele po nem seznanih z njim. Dr. Schröter me je peljal k slikarju Sevarinu, kjer sta bila v gosteh. Mislim tudi, da je s Kösterjem nekaj imel. Vsekako nista drug drugemu zelo naklonjena, zakaj ko smo nekoč sedeli v nekem lokalu, se je vedel Köster kar čudno zapeto in ni maral prisesti k nam. Schröter mi je potem dejal: 'To dela zaradi mene!«

»Tedad mislite, da je ta umor ali samomor v zvezi z dr. Schröterjem?«

»Tega ne bom trdila, a čudno je vendarle, da se je od dne, ko

sta se ta dva pokazala na obzorju, vedenje dr. Schröterja izpremenilo. Prejšnji dan je bil še pri moji sestri, in nič ni kazalo, da bo postal tako čuden proti meni.«

»Ali ni bil več tako prijazen?«

»Oh, opazila sem, da se mi njegovo srce vse bolj in bolj približuje, da pa z druge strani naraščajo ovire, s katerimi se mora boriti. Zelo ljubezniv je bil proti meni. Obenem ga je pa težilo nekaj, česar si nisem mogla razložiti.«

»Kako to, uboga Hana?«

»Ne, rajši ne bi govorila o tem. Je namreč še čudna istorija z nekim prstanom. Prstan je bil izgubljen, in nanje je padel sum, da sem ga vzela.«

»Stojte, stojte, ne tako hitro, saj ne vem več ne kod ne kam! Presenečenj ni konca ne kraja! S kakšno družbo pa občujete? In kdaj se je vse to zgodilo? To so strašne reči!«

»Pomota se je nazadnje izkazala, a vendar sem videla, da ve Schröter nekaj več kakor ostali.«

»Torej dolžite svojega prijatelja, da je ta ukradel prstan?«

»Ne, nikakor ne! Za Boga, Uršula! Kako vam je prišlo to na um? Roko položim v ogenj za dr. Schröterja, da je pošteniak od nog do glave. On ni bil s tatvino prstana v nikaki zvezi.«

»Kako naj to razumem? Čigav je bil prstan?«

»Gospodične Voltscheitove. Ta je tudi prva tekla na policijo.«

»In potem se je spet našel?«

»Da, preiskali so nas. Našel se je v mojem nedrju.«

Uršula jo je nezaupljivo pogledala: »Pri vas?«

»Da, ali jaz ga nisem vzela!«

»Kako je bilo potem mogoče —?«

Sokol

Zletišče za I. pokrajinski zlet SKJ

Vprašanje zletnega telovadišča je sedaj kronoobjavljeno rešeno. Gradbeni odsek pod predsedstvom brata inž. Poženela je oddal izvršitev zletišča in drugih objektov ljubljanskim tesarskim mojstrom Zakotniku, Ravnikarju, Kregarju, Martinu in Pavliču. V soboto 1. t. m. se je vršil komisijiski ogled zletišča ob navzočnosti gradbenega čelnika in imenovanih podjetnikov. Telovadišče je bilo toliko splošno in pripravljeno, da bodo stavbeniki pričeli lahko že po velikonočnih praznikih postavljati tribune. Zletišče mora biti popolnoma gotovo do 20. maja.

Glavno tribuno, na kateri bo tudi kraljeva loža, bo izvršil tesarski mojster Ravnikar; južno tribuno, godbeni paviljon in vse tri glavne vhode br. Zakotnik; severno tribuno, ograjo in bariere br. Martin; paviljone (bifeje), stranišča, notranje ograje in drogovce za zastave br. Kregar, ureditev oblačilnic na veševanju z umivniki in jašci ter govorniški oder na Kongresnem trgu pa bo izvršil br. Pavlič. Stajalni materialji bodo dobavili zaenkrat mojstri sami, dočim se bo les, ki ga je podarilo ministrstvo za gozdovalstvo in rudnike na Poljudju, prodal po ofertalni licitaciji. Zletišče samo bo nudilo, ko bo dograjeno, impozantno sliko. Telovadišče ima prostora za 3200 telovadcev, okrog 7 m širok pas za orodje in potem še pol okoli telovadišča.

Za zlet vlada zlasti v bratstvu CSR ogromno zanimanje. Poleg članstva prispe, kakor poročila »Vestnik Sokolsky COS«, tudi naraščaj in so bile o tem obveščene vse župe COS. Med našim Sokolstvom se je prijavilo dosežaj za medletne tekme že okrog 1200 tekmovalcev in tekmovalk. Medletne tekme imajo letos še poseben pomen, ker se bo tekmovalo za prehodno darilo »Meš Nj. Velikanstva kralja Aleksandra«.

Prosvetarjem ljubljanskih sokolskih društev. ZPO sklicuje za jutri (četrtak) ob 19.30 v župni pisarni na Taboru sestanek prosvetarjev ljubljanskih in okoliških društev v svrhu razgovora o skupni prireditvi tedna treznosti. — Dr. Franta Miš, referent za treznost.

Ljubljanski Sokol. V okviru letošnjih jubilejnih prireditev se bo vršil, kakor že objavljeno, v soboto 8. t. m. ob 20. v veliki dvorani Kazine društveni družabni večer. Glede na proslavo društvene 70-letnice priredimo letos ta večer v večjem obsegu kakor običajno, ki pa bo posvečen enakega namenu t. j. ustvaritvi stikov mlajšega članstva s starejšim v nacionalni borbi preizkušeno generacijo. Na tem našem tradicionalnem večeru bosta sodelovala iz posebne prijaznosti priznani »Završanov kvartet« in pa orkester bratskega društva Sokola I. Na to našo prireditev vabimo svoje članstvo, enako iskreno pa tudi članstvo ostalih ljubljanskih in okoliških sokolskih društev. Dobro došli vsi! Zdravo! Uprava.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Četrtek, 6. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Radio - kavrtet. — 13: Dnevne vesti. — 13: Cas, radio - kvartet, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Italijanska. — 19: Korist rastlinstva. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Prenos koncerta mladinskega zbora »Trboveljski slavček« iz Trbovelj. — 22: Cas, poročila, lahka glasba na ploščah. — BEograd 11: Radio - orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 19: Orkester. — 20: Prenos programa iz Ljubljane. — 22: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Orkester balabab. — 20: Prenos koncerta iz Ljubljane. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.25: Ruske pesmi. — 19.55: Igra. — 22.15: Koncert na orgle. — BRNO 19.25: Kmečka godba. — 19.55: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18.25: Lahka glasba.

— 20: Orkestralni koncert. — 21.30: Igra. — 22.15: Prena glasba. — DUNAJ 11.30: Dopoldanski koncert. — 15.20: Violinske skladbe. — 19.55: Veseli napet. — 20.35: Med kanadskimi Eskimi. — 21: Orkestralni koncert. — 22.55: Godba za ples. — BERLIN 19.45: Glasba Joh. Straussa. — 20.40: Slušna igra. — Godba za ples. — 24: Slušna igra. — KÖNIGSBERG 20: Pomladni odmevi. — 21.40: Literarni program. — MCHL-ACKER 20: Koncert filharmonijskega orkestra. — 21.30: Brahmsov večer. — RUDIM-BESTA 18: Koncert orkestra. — 19.30: Spevigr. — Koncert ciganske kapele. — 23.15: Jazz.

Zakaj ste zavidni lepim ženskam?

Z Uranovo kremo dosežete tudi Vi željeno lepoto. Če pri prvi uporabi Uranove kreme se vidi uspeh. Koža postane prozorna kot ribje oko, oživi kožne vezi, lice postane napeto, gladko in gibko. Vaše prijateljice in prijatelji bodo občudovali Vašo lepoto. Uranove kreme se dobijo suhe, mastne in polmastne. Uranove kreme vam napolnimo za polovico cene v Vašo posodo. Za reklamo točimo v Vaše steklenice kolinsko vodo (Eau de Cologne) do Velike noči

1/4 l. . . . . Din 10.—
1/2 l. . . . . » 18.—
1 l. . . . . » 35.—
Priporočamo se za obilni obisk
PARFUMERIJA URAN
Mestni trg 11. 4830

Brzolikanje

MOSKE ALI DAMSKE OBLEKE Din 18.—, OBRACANJE Din 300.—

Garderobo najhitreje zlika, kemično očisti, pošije, obrne WALLET EXPRESS, Ljubljana, Gledališka ul. 2-II. Na likanje se lahko počaka. 4805

Potrji neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni nepozabni soprog, oz. oče, brat, svak in stric, gospod

BREGAR IVAN
klobučar in hišni posestnik

v ponedeljek, dne 3. aprila 1933 ob 13. uri po dolgi mučni bolezni spreviden s tolažili sv. vere, v 73. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v sredo, dne 5. aprila ob 16.30 izpred kapele na mestno pokopališče v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 6. aprila v mestni in stolni župni cerkvi.

Maribor-Sinj-Graz-Amstetten, dne 4. aprila 1933.

EMILJA BREGAR, soproga; IVAN BREGAR, DR. INŽ. EMIL BREGAR, sinova ter ostali sorodniki. 4829

Mestni pogrebni zavod Maribor Brez posebnega obvestila

Eligij Eber Ljubljana

KONGRESNI TRG 7

Kožuhovino sprejemam v shrambo kakor tudi v popravilo in moderniziranje. Sprejema se vse vrste surovih kož v strojenje, barvanje in v izdelavo po najnižjih cenah. 4013

Industrijsko podjetje

garantirano visoko rentabilno sprejme družabnika eventualno z sodelovanjem radi razširjenja. Kot delna družabna vloga se sprejmejo tudi vložne knjižice v polni vrednosti. Ponudbe z navedbo razpoložljivih sredstev in višine bančne vloge na Informacijsko pisarno Maribor, Jurčičeva ulica 8-I. 4729

PRVOVRSTNA DOMAČA ZAVAROVALNA DRUŽBA IŠČE ZA SLOVENIJO sposobnega in agilnega glavnega

ZASTOPNIKA

s solidnimi lastnostmi dobrega upravnika in produktorja. V poštev pridejo samo kandidati z razčlenjenimi poslovnimi in družabnimi zvezami. Prednost imajo kandidati te stroke. Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Illica št. 9, pod »Br. 33590«. 4045

Specijalni entel oblek, azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfiniješe delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrudel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali; entlanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejših ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Barvati lase...?

Enostavno in lahko s šamponom v tekočini

Savoréal

kateri barva. Da lasem prekrasen in naraven sijaj. Dobiva se v vseh odtenih od črne do svetloplave — v vseh v stroko spadajočih travlinah.

Depot: Cosmochemia, Zagreb, Smičklova ulica 23

1. avgusta oddamo

stanovanje

z vsem komfortom, obsegajoče celo prvo nadstropje. Pripravno posebno za zdravnika, odvjetnika ali drugo podjetje. Ponudbe pod šifro »Miklošičeva cesta« na oglasni oddelek »Jutro«. 4057

Inserirajte v »JUTRO«

DARILO, KI VEDNO VSAKOMUR UGAJA

Ne iščite dolgo... Ponudite ji BOURJOIS PARFEME in ona bo vzradoščena

SOIR DE PARIS
PRINTEMPS DE PARIS
MON PARFUM
FIANCEE

Na ta način lahko odlično darujete svojim materijalnim prilikam primerno darilo od Din 30.— do Din 350.—

PARFUMS BOURJOIS

Izdelovalec svetovnih znamenitih rdečil za obraz:
Cendre de rose in rouge de mandarine

RABLJENI AVTOMOBILI UGODNO NA PRODAJ!

1 CHEVROLET:
Sedan 5-sedežni avtomobil v zelo dobrem stanju, vožen 30.000 km, z 2 rez. pnevmatikama.

1 CHEVROLET:
Coach 5-sedežni avtomobil, vožen 40.000 km z 1 rez. pnevmatikama.

1 CHEVROLET:
Touring 5-sedežni odprti avtomobil, vožen 30.000 km, z 2 rez. pnevmatikama.

1 CHEVROLET:
Truck 1½ tonski tovorni avtomobil z 1 rez. pnevmatiko, vožen 30.000 km.

1 PONTIAC:
Sedan 5-sedežni avtomobil z 1 rez. pnevmatiko, na novo ličan.

1 PONTIAC:
politovorni avtomobil, 500 kg nosilnosti, z 2 rez. pnevmatikama, skoraj nov.

1 FIAT 503:
5-sedežni odprti avtomobil, z 1 rez. pnevmatiko.

1 FIAT 515:
7-sedežni odprti avtomobil, z 2 rez. pnevmatikama.

1 BUICK:
7-sedežni odprti avtomobil, z 2 rez. pnevmatikama.

Vsi avtomobili so v vzorno pripravljenem stanju in po ugodnih cenah na prodaj.

Vse informacije se dobijo pri:

DESA, družba z o. z., LJUBLJANA
Dunajska cesta 24 4822 Telefon 22-92

Pariz diktira Zagreb prinaša:

O novi modi vam nudi diven pregled katalog Kastnerja & Ohlerja v Zagrebu. Ako bočete biti spomladi elegantno oblečeni, naročite z dopisnico katalog, ki vam ga, pozivljajoč se na ta oglas pošljemo brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

največja trgovska in odprema tvrdka v državi. 4792

